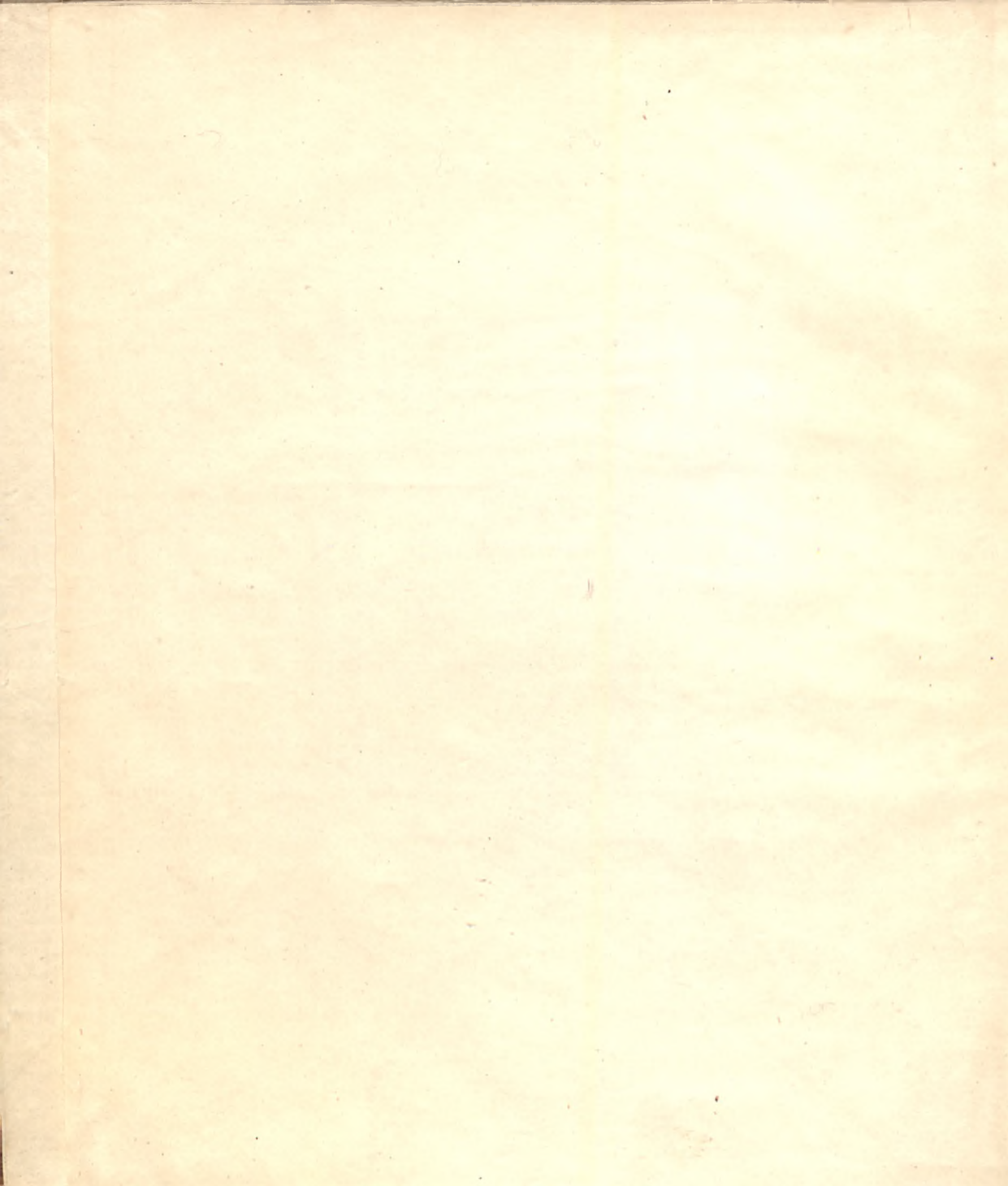

KJØBENHAVNS
RAADHUS
BIBLIOTHEK

EXLI # BRIS

Taler og Forhandling

i

Frederiksberg Slots-Kirke

paa

Siette Søndag efter Paaske

den 22de Mai 1803

da

Prinds Christian Frederik

og

Prindsesse Juliane Sophie

samt

Prindsesse Lovise Charlotte

Hans Kongelige Hoiheds

Arveprinds Frederiks

Tre ældste Børn

bleve confirmerede

af

Biskoppen i Siellands Stift

Dr. Nicolai Edinger Valle.

Kjøbenhavn.

Trykt og forlagt af Directeur Joh. Fred. Schults,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

UNIVERSITY OF TORONTO

THE UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

LIBRARY

III 460

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

E x t r a c t

af det allernaadigst approberede Ceremoniel, angaaende Deres Høiheder Prinds Christians og Prindsesserne Juliane Sophies og Lovise Charlottes til Søndagen den 22de Mai 1803 berammede Confirmation, som holdes i Frederichsberg Slotskirke om Eftermiddagen Klokken 4 Eft.

— Biskoppen tilstillet ved Skrivelse fra S. T. Hr. Oberhofmarschal Hauch fra Kongens Palai den 10de Mai 1803, hvori tillige befales, at Professores Theologiae, Stiftsprovsten Hr. Bast og Proost Bloch, samt Kiøbenhavns Sognepræster og den her varende Biskop Herr Hansen, skal ved Biskoppen indbydes, til at bivaane Deres Høiheders Prinds Christians og Prindsesserne Juliane Sophies og Lovise Charlottes til Søndagen den 22de denne Maaned berammede Confirmation:

- 1) Sognepræsterne i Kiøbenhavn tilkiendegives, ligesom ved Deres Kongelige Høiheders Kronprindsens og Hertuginde af Augustenborgs Confirmationer er sseet, paa den til Confirmationen bestemte Søndag i Bonnen fra Prædikestolen at anraabe Gud om sin

Befignelse til denne vigtige Handling; til hvilken Foranstaltning det Kongelige Danske Cancellie tilskrives af Overhofmarschallen.

Det Kongl. Danske Cancellies Ordre til Biskoppen i Anledning heraf under 16de Mai, blev samme Dag af Biskoppen til videre Bekiendtgjørelse meddeelt Hr. Stiftsprovsten Professor Bast, samt Provsten over Holmens Provstie Hr. Dr. Bloch, og Præsterne ved Reformeert Menighed, saavel den Franske, som Tydske.

2) Kiøbenhavns Sognepræster, det Theologiske Facultet og Hofpræsterne, ere i Forveien indbudne at overvære denne hellige Handling; hvorom Biskoppen tilskrives, og Hofpræsterne indbydes.

Biskoppen foranstaltede det Theologiske Facultets, samt de Kiøbenhavnske Sognepræsters, og Biskop Dr. Hansens Indbydelse ved Skrivelser af 11te Mai, samt tilstillede derefter saamange iblandt dem, som havde tilkiendegivet, at de kunde møde, de fornødne Billetter. Fem forhindredes ved Svagelighed. De andre mødte.

3) Kirken belegges med Gulv-Dækkener, hvorpaa placeres 3de røde Fløiels Lehnestole for Prinds Christian og Prindsesserne, hvilke staae med Ansigtet imod Deres Majestæts Stoel. Paa Hjørnerne af Gulvdækkenet placeres 4 store Solv Cheridoner med Solv Chirandeller med hvide Bortlys.

- 4) Naar det behager Deres Majestæt at komme i Kirken, og til Gudstienestens Begyndelse affynges den Psalme, som nærmere al- lernaadigst bestemmes, forføier Hans Kongelige Høihed Arve- prindsen og Høistfamnes Børn sig ned i Kirken, til den for Høistfamne indrettede Stoel, og naar den anden Psalme eller Vers begyndes, triner Hr. Biskop Valle frem for Alte- ret; de samtlige Herrer Geistlige trine til samme Tid ud af deres Stoel, og blive staaende under heele Handlingen lige for Alteret under Prædikestolen; strax derpaa forføier Deres Høiheder Prindsen og Prindsesserne sig ud af Deres Stoel, og stille sig ved de for Dem paa Kirkegulvet hensatte Lehnstole; De ledsa- ges af Deres Cavalierer og Damer, som under heele Handlingen blive staaende bag ved Deres Høiheders Stole.
- 5) Naar Confirmations-Acten, saavelsom Biskoppens Taler, for og efter Handlingen ere til Ende, og Slutnings-Psalmen begyndes, forlade Deres Høiheder Kirkegulvet, og trine ind igien i Hans Kongelige Høihed Arveprindsens Stoel, hvorhen De igien ledsa- ges, ligesom forhen, af Deres Cavalierer og Damer.

Første Psalme

No. 287 i den Evangelist, Christelige Psalmebog:

D Gud! hvor lykkelig er den,
Som føler, at du er hans Ven,
I dig han Altting eier.

All Verdens Magt og Herlighed

Imod hans stille Gielesfred

Dog intet, intet veier.

Lykke, Vanheld, Alt du sender,

Dg han kiender

Dig, som Fader;

Tryg paa dig han sig forlader.

D held mig! held mig, at du er

Min Hielp i Livets Fristelser,

Jeg sikker Banen vandrer.

Thi du er mægtig, viis og god;

Dg aldrig du dit Barn forlod;

Dit Sind du ei forandrer,
 Døden, Graven mig ei skrækker,
 Thi du vækker
 Mig til Live;
 Evig du mig huld vil blive!

Giv, at ved Troe og Dyd jeg maae
 Dit Velbehag, o Fader! naae
 I Fryds og Sorrigs Dage.
 Da, naar herfra jeg vandre skal,
 Du mig blandt de Udvalgtes Tal
 I Himlen vil optage.
 O Gud! min Gud! hvilken Hæder!
 Hvilke Glæder!
 Naar mig hiffet
 Naadens Fylde er forbiffet.

Anden Psalme

No. 535 i bemeldte Psalmebog.

Med Mand og Kraft og Naade vær
 O Gud! blandt os tilstæde!
 Høitidelig vi samles her;
 I Jesu Navn vi bede:
 Bessign dem faderlig,
 Som her bekiende dig;
 Og styrk dem, at de maae
 I Pagt med dig indgaae
 Af Hiertets hele Fylde.

Staae dem, ja staae os alle bi,
 Alt vi vor Pagt bevare.
 Hvad Nød, hvad Kamp vi stades i,
 Dit Navn os trygt forsvare!
 Hvor let forvildes ei
 Vi Svage fra din Vei?

Ak! skulde det os see;
 Du, Fader! til os see.
 Kald os, led os tilbage.

Da Psalmen begyndtes, gik Biskoppen frem for Alteret, og blev staaende, efter dyb Forsbining for Hans Majestæt, samt De Kongelige Herskaber, med Ansigtet vendt imod Menigheden. Paa samme Tid stillede sig Hr. Dr. og Prof. Horneman, Hr. Dr. og Prof. Mosdenhauer, Hr. Dr. og Prof. Münter, Hr. Dr. og Prof. Møller, Hr. Hofpræst Christiani, Hr. Slotspræst Dr. Koføed, Hr. Provst Dr. Bloch, Hr. Saxtorph, Hr. Provst Paisen, Hr. Thye, Hr. Huthwalke, Hr. Maschmann, Hr. Wæver, under Prædikestolen, lige for Alteret.

Hvorpaa Prindsen i sin Generals Uniform, og Prindsesserne begave sig til det for Dem bestemte Sted, ledsagede af Deres Cavalierer og Damer, da Prindsen stillede sig i Midten, og havde Prindsesse Juliane paa hoire, samt Prindsesse Charlotte paa den venstre Side. Hans Majestæt med de Kgl. Herskaber modtog Deres ærefrygtfulde Devotion staaende, og blev saaledes under den heele Act. Foruden Prindsen og Prindsessen af Würtemberg, tilligemed Hof-Damerne, og andre høie Damer, Statsministre, Chefer og Deputerede i de Kgl. Collegier, Admiraler og Generaler, var en talrig Forsamling tilstede af flere anseelige Embedsmænd, Civile og Militaire, saavelsom af Borgere og Geistlige, med deres Hustruer

og Dattre, forsaavidt Kirken kunde rumme dem. Prindsens Lærer Hr. Professor Schou, tilligemed Prindsessernes Lærer Hr. Sommer, toge Plads imellem Høisammes Cavalierer og Damer bag ved Deres Stole. Fra Begyndelsen til Enden herskede den største Stilhed og Orden, ledsaget af ualmindelig Opmærksomhed, som ved de høie Confererendes forstandige og tydelige Forklaring over Religionens Sandheder, ei allene havde kiendeligt Bifald, men ikke sjelden megen Rørelse i Folge med sig.

Biskoppen begyndte sin første Tale med Bøn. Begge Deele aftrykkes her Ord til andet.

B Ø N.

For dit Aasyn, vor Gud og Fader! udøse dine Børn deres rorte Hjertes i dyb Tilbedelse. De ere rede, at tilsige dig deres Lydighed og Troeskab ved offentlig Bekiendelse. Styrk Dem ved din Aand i Kiærlighed til Sandhed, i Dyd og Retfærdighed. Lad din Velsignelse mangfoldiggjøre de saligste Frugter i Deres Barm af dit Ords Oplysning, og giv Dem Kraft, til at udvise, som i Tale, saa i Gierning, hvor lykkelige De føle sig at være, i det De kiende dig, den ene sande Gud, og den, som du haver udsendt, Jesum Christum, din

Søn, den Elffelige. Bekræft os Alle tilligemed Dem i sand og frugtbar Overbeviisning om de hellige Lærdomme, som han forkyndte! Bekræft os i haabefuldb og froe Fortrøstning paa de herlige Forjættelser, som han ved Lidelse og Død har forvissnet os om, og har beseglet for os ved sin Opstandelse! Jesu Ord ere Liv og Aand. De lede os paa Sandheds Bei til evig Salighed. Amen!

Den mig forelagte Text findes antegnet hos Evangelisten Matthæus, i Slutningen af Jesu Tale paa Bierget, og lyder saa af det Syvende Kapitels fjerde og tyvende, samt fem og tyvende Vers, som følger:

Jesus sagde:

Hver den, som horer disse mine Ord, og gior efter dem, den vil jeg ligne ved en forstandig Mand, som bygde sit Huus paa en Klippe. Nu faldt der Plads-Regn, og der kom Vandløb, og Vindene stormede, og stødte an paa samme Huus, men det faldt dog ikke, fordi det var grundfæstet paa en Klippe.

Dyrekøbte Jesu Benner!

Valget af Texten beviser allerede, med hvilken Sindstemning Vor Prinds og Vore Prindsesser, som valgte den, ere fremkomne i Dag for Kongehuset og for Menigheden, at forpligte sig ved høitideligt Løfte til Deres Christelige Troe, i den allerhøieste Guds hellige Nærværelse.

Mig tykkes, at dette Valg fra Deres Side legger Beslutninger for Dagen, som maae være os inderligst kjærkomne. De ere disse: Verdens Herlighed og Glands skal ikke forblinde Dem — Religion skal ikke være Dem blot Ceremonie, som for et Syns Skyld bliver at agte paa — Jesu Religion skal tiene Dem til ufravigelig Rettefærdighed i Deres Tænkemaade og Forhold — Ikkun paa denne Grundvold

skal Deres Haab om Held og Lyksalighed være befæstet.

Maatte dog disse Beslutninger prente sig dybt ind i Sind og Hu hos Dem, og hos os alle! Saa sandt vi da skulle bestaae, og vinde Seier i vor Troe, over enhver forførfisk Fristelse, over Udyd og Vantro, over Mismod og Utilfredshed, over al Fordærvelse.

Første Beslutning er strax at udlede fra de billedrige Forestillinger i Texten, om den styrkende Pladsregni, og det strømmende Vandløb, og de stormende Vinde. Hvo som har de jordiske Tings herved betegnede Ustadighed, deres Forgængelighed, og deres Mislighed, levende for Dine, kan ikke lade sig forblinde af nogen udbortes Herlighed eller Glands. Det var dog mueligt, at Magt og Vælde kunde forknuses. Det var mueligt, at Rigdom fortæredes ved overrumpende Vanheld, at Pragt og Belsævet blev omskiftet til Uffelhed, at Smiger og Roes forandrede sig til Had, til Spot, til avindsfuld og bitter Bagtaelse. Havde da nu den Mægtige, eller den Rige, befæstet sin heele

Lykfsalighed paa disse Forkrænkeligheder, nedstyrtede han til-
ligemed dem i navnløs Naande: Hvad levedes ham til
Husbalelse eller Redning? Sit Huus byggede han paa
Sand, og det blev overvældet af et rædsomt Uveir, og det
faldt, siger Jesus, og dets Fald var stort.

Derfor har og Jesus blandt disse Ord, som han i
Terten henviser til, og som i hans foregaaende Tale ere
fremførte, indflettet denne mærkelige Advarsel: Samler eders
ikke Liggendefæe paa Jorden, hvor Møl og Orm fordærver
det, hvor Tyve indbryde, og stiele det bort — De skien-
neste Jordens Kostbarheder ere dog udsatte for tusindfold
Omverling og Undergang — Men hvor eders Liggendefæe
er, der vil og eders Hierte være. D! fatter ei Kierlighed,
vil Jesus sige, til Verdens Glimmer, som til det høieste
Gode, der var at eftertrage. Da bedrage I eders selv. I
maatte snart, men dog for sildig, belæres derom ved sør-
geligst Erfaring. Samler heller eders Liggendefæe, eders
kiereste Skat i Himlen, hvor intet Uheld forstyrrer den.

Løfte sig din Aand hen op over det sandfelige Trylle-

rie, som ikkun besnærer din Indbildning, og fremslokker vancærende, fordærvelige Lyster i dit Underste! Din Aand hæve sig ved grundig Estertanke, ved ædel Attraae, til sin høie Bestemmelse, som er at leve og virke evindeligen i Samfund med Gud, og med alle hans Udvalgte, til Floer, til Hæder, til Fryd, til Livelighed og Lyst i det store Herlighedens Rige, hvis kraftfulde Varighed aldrig forgaaer!

Saa tænkte vor dyrebare Prinds, og han valgte da den lærerige Tert, i Forening med sine eensfinedede Søstre, vore dyrebare Prindsesser: De valgte den til stedsevarende Mindelse paa Livets Bane i kommende Fremtid.

Men ei behøves det engang for Ham og Dem, eller for os, at vi see hen ud paa Jorden til modende Trængsler. Herren bevarer os ved sit naaderige Forsyn, enhver i sin Kreds, efter sin Wiisdom og Godhed. Kan dog hver Dag, som Jesus sagde, have nok i sin egen Plage! For den anden Morgen vil Jagen, som troer en Gud, og troer paa ham, være bekymret med Uengstelse og Uroe. Imidlertid gielder desuagtet den vise Beslutning: Vi lade os

ikke forblinde af Verdens Herlighed eller Glands. Den har ingen vedvarende Tilfredshed i Følge med sig. Fyrsten Salomon, i det han beskuede sin Magt, og sin Pomp, som overgik al anden paa den Tid optænkkelig Prydelse, maatte dog tilstaae, at det var alt Forsængelighed, var Lands Fortærelse. Den megen Overflodighed sammendyn-ger tillige mangehaande Forvirring og Rummer. Den megen Mættelse fører til Ulyst og Riedsommelighed. Vor Siel, et tænkende Væsen, som elsker Forestilling, og fødes ved Betragtninger, trænger til renere Bederqvælgelse. Hvor er den at finde, om ikke i Religionens Sandheder?

Men Ach! det hellige Navn af Religion var altid et Skiul for uberegnelig Misbrug. Dienstkalken indhyllede sig i selvvalgte Andagts-Dvælses, under Skin af Religion. Bedrageren hyllede Religion, og ivrede for vedtaget Helligdoms-Skit, at Mængden skulde forgude hans Nidkierhed, uden at mærke hans Listigheder. Mon det saa skal være hos De Fyrstelige Personer, som nu have fremstillet sig, for at bekiende vor Religion? Jeg er Bidne til, at Prindsen just udmærkede det valgte Sprog, fordi Jesus sagde,

at han vil ligne den ved en forstandig Mand, der ikke hører hans Ord allene, men gjør efter dem. Ganske vist hersker da i Broders, i Søstres Barn:

Den anden Beslutning, som er denne: Religion skal ikke være Dem blot Ceremonie, som for et Syns Skyld bliver at agte paa. Destoværre! Vor Tidsalder forleder til modsat Plan. Det sværmeriske Anfald paa al Religion og al Gudsyndelse, som trodsende Vantroer for ikke længe siden havde vovet, tabte hasteligen al sin Frygtelighed. Man saae og folte, at Menneske-Samfund omskiftedes til en Morderhule, som opslugede Troe og Love, opslugede Sædelighed og Kundskab, Bønsker og Liv. Ingen Sikkerhed blev tilovers. Intet Baand imellem Mand og Hustru, Forældre og Børn, Dyrighed og Undersaattere, Herre og Tiener, intet Baand kunde være saa festligt sammenknyttet, at det jo maatte sønderrives: Det er Religion, og den allene, der maae tæmme de menneskelige Lidenskaber, saafremt deres Voldsomhed ikke skal udsvæve over alle Grændser.

Men hvad? Er den da nu vendt tilbage i Hierterne?
 Er den optaget med Overbeviisning, som et Klenodie,
 skienket af Gud, til at fremme saliggjorende Oplysning,
 og til at danne, eller bedre de fordarvede Mennesker for
 en tilkommende Eviighed? Man venter ikke et Spørgsmaal,
 af mig besvaret, som hver for sig best overtænker hos sig
 selv. Men jeg bør minde om Jesu strenge Tiltale til sin
 Tids politiske Religions-Jvrere, Phariscærne, som belæstede
 Hoben med idel Dvertroe, og idel Undergtigheds Tvang,
 for at beherske den, medens de selv i Stilhed forhaanede al
 Frefrygt for Gud og hans Villie, med stolt Foragt over
 enhver Tanke om Regnskab og Dom. Blandt disse Ord,
 som Jesus i vor Text henviser til, staaer ogsaa denne
 Naamindelse antegnet imod dem: De bede saa gierne, disse
 Hyllere, i Synagoger og paa Hjørner af Gaderne, for at
 bemærkes af Folk; de forvende deres Ansigter til et bedrø-
 vet Udseende, paa det at Folk maae blive vaer, at de
 faste; de lade basune for sig ved Almisseres Uddeling, for
 at hendorage Alles Dine, til at beskue deres fromme Bel-
 giørenhed. O! siger han: De have deres Løn borte. Den
 er allerede blevet indhestet ved Mængdens Tankeløse Beun-

dring. Men hos den himmelske Fader er ikke Belønning for dem at vente. De havde hverken til Hensigt, at bevise ham deres Lydighed, ei heller at udbrede Erbødighed for ham, og befæste hans Dyrkelse. De vilde kun omgierde sig selv i deres Ondskab mod Verdens Skam. De vilde kun aagre med Religion til egen Hæder og egen Betryggelse. Hvad Under, at han erklærede for sine Tilhørere: Dersom eders Retfærdighed ikke overgaaer langt de Skriftlærdes og Phariseernes, da komme I ingensunde i Himmeriget?

Men Gud være lovet! Her iblandt os var indtil denne Dag den allerhøieste Guds Tilbedelse ikke blevet nedværdiget til Konstgreb, eller til udvortes Forstillelse. Med det samme har da heller ikke, enten Sielesornedrelse ved sandfælt Gøgleverk, ei heller Samvittigheds Tyrannie og grum Behandling, fundet Indgang. Vor ædle Kongeslægt skal vedblive, at værge derimod. Saa lidet ville de yngre, som de ældre Grene være betryggede ved Religion, af Ceremonie og for et Syns Skyld. Den er Dem magtpaaliggende til Deres egen Veiledelse. Derfor vilde

vor Prinds og vore Prindsesser, at den udkaarede Text skulde ved offentlig Erindring legges Dem nær paa Hiertet. Dem besidder altsaa i Følge heraf

Den tredie Beslutning, som er denne: Jesu Religion skal tiene Dem til ufravigelig Rettesnor i Deres Tænkemaade og Forhold: Som Forstandige ville De høre hans Ord, og giøre derefter. Selv bekræfte han Dem i Deres beste Forsæt! Ingen virkelig Lyksalighed kan ellers være at opnaae til Deres egen Glæde. Ingen Bestræbelse lover Dem ellers varig Nytte til Gavn for Deres Fædreland.

Hører da og udfører i Gierning disse Jesu Ord, som lyde for Dem i hans kjernefulde Tale paa Bierget. Her ere Ord, som bør tiene til Rettesnor for Deres Tænkemaade. See! De Sagtmodige ere salige, og de Barmhertige, og de Rene af Hiertet, og de Fredsommelige, og de, der have Længsel, ligesom hungrende og tørstende, efter Retfærdighed. Saa har Jesus lært. Hvad følger altsaa? Da maae Blidhed, og Medynk, og Lemfældighed, samt

usminket Ugtelse for Sandhed og Dyd, med streng Upartiskhed, og med inderligst Gavnelyst — Disse Træk af god Charakter maae være Dem tilsammen saa hellige og dyrebare, at De aldrig med velberaad Hu forskiertse dem! Ach! Om det end skeer formedelst Skrobelighed, at De overrumples af en eller anden Overrælse, saa lader ingen lunde af, og hører slet ikke op, at legge Vind med nye Alvorlighed paa det bedre Væsen, som haabe sommer Dem bedre, og nytter Dem, og skaffer Dem Røe i Deres Junderste. Hvad der imidlertid for lidende Medmenneske havde været forspildt, maatte De søge paa det omhyggeligste at faae dette Deres Medmenneske erstattet igien, og oprettet; Thi naar Dyd er Religion taaler den ingen Partiskhed: Den tillader sig, hverken mod høi eller lav; hverken mod Liden eller Stor, den allermindste frievillige Afvigelse fra Sandhed og Retfærdighed.

Fremdeles var det vor Jesus saare meget derom at giøre, at enhver hans Bekiender maatte betvinge hver ond Begiering, som kunde besnære dem ved Sandernes Fortryllelse. Derfor sagde han: Da udrive du heller dit høire

Die, ont det forarger dig! Men bliver din høire Haand dig til Anstød, da hug den af, og kast den fra dig! Hvad han vil sige, kan ikke være tvivlsomt: Koste mig den Selvfor-nægtelse, jeg har at pønsse paa og at iverksætte, for ikke at vorde henrevet til Uorden og Synd, den koste mig ligesaa bitter en Møie, og en Kamp, ligesaa pinefuld, som ifald Die eller Haand skulde mig frarøves — Jeg vælger dog heller at bestride min optændte Lidenskab, indtil den er gandfke neddæmpet, om ikke udryddet. Baade Fornuft og Samvittighed tilraabe mig deres Bifald. Da bevares min Frihed uforkrænket. Jeg bliver ikke til Slave af noget Menneskes Luner, som skulde medvirke til min uædle For-nøielse. Jeg bliver ikke til Rov for Gierrighed og Egen-nytte. Jeg bliver ikke til Dffer for giftig Dadel. Frem- for Alt — Jeg undrages og løsriveres fra indvortes Selv-bebreidelse, som er en utaaelig Plage, og et Dnde, mod hvilket ingen har Magt til at væрге sig.

Men Jesu Religion fortæner ikke mindre, at sættes til Rettesnoer for os i vort udvortes Forhold. Det skeer, at min Næste fornærmer mig: dersom du vredes, sagde

Jesus, da vogt dig for at udbryde i haarde Trusler. Du hade ham ikke, forfølge ham ikke. Være du rede, til at forlige dig med ham. Tilgiv ham. Gjør vel imod ham efter Leilighed og Evne! Det skeer, at Frækhed tillader sig Utilbørligheder: Nei! sagde Jesus: Ikke Lige for Lige! Skye den Døde. Og naar Misunderen dømmes ilde om dine Hensigter, forkleiner dit Navn, skal ham ikke gives Bederlag efter Fortieneste: Du bede for ham! Og dersom din Modstander geraader i Nød, skal hverken dit Hjerte eller din Haand være tilsluttet for ham. O! hvad kalder man Rettskaffenhed og Dyd, om ikke dette maage være det?

Jesu Religion hævder sin fulde Værdighed for tænkende og sund Forstand. Men hvorledes stemmer den med de lønlige Fornemmelser i vort Bryst? Vi have dog ikke fuldkommet disse dyre Forbindtligheder i et og Alt. Vi ere for svage, til at undflye Mangel og Brøde. Ach! hvortil nytter os altsaa den Philosophiske skionne Religion, som forudsætter, at vi ikke have Skrøbelighed eller Usinagt at beklage os over? I Taler og i Bøger lader den see sin Undighed. Men naar dette var Alt, hvad Jesus kunde

fremvirke, blev han os ikke umistelig. Vi havde jo de Oldtidens og Nutidens Vise at høre paa, foruden ham! Imidlertid horte ogsaa Grækeren sin Sokrates, og beundrede hans Visdom, og gif dog ligesuldt hen, at bedrive sine gamle Uteerligheder: han boiede sig i Trældoms Rædsel for sine barske Afguder, og helligede sig for deres Altære ved Dfring og Røgelse midt i sin Lasterfuldhed. Elendige Tilflugt! Den usle Trost, at have forhvervet sig Betryggelse fra timeligt Uheld i nogen søie Tid, var dog alt for utilfredsstillende; og derhos værgede den for Udyd, og for Banart, som nu gif over til Trods.

Skal Jesus være nedsendt heroven fra, for at fuldbringe sin himmelske Faders Raad til Synderes Frelse, maae den Lære, han forkynder, være forsynet med rigere Trost, til vedvarende og gavnlig Husværelse for angergivent Hierte. Hvad har han at bebude? — Sin egen Opoffrelse i Marter og Død til en Forligelse for Verdens Synder — Da skionner altsaa nu fornuftig Guds Skabning i Himmel og paa Jord, at Gud er retfærdig: Det Onde maae straffes. Vi skionne, at Synd er Gud vederstyggel-

sig: Hans egen Søn, uskyldig og reen, har stillet sig i
 Synderes Sted, at bære deres Brode, og da maae han
 lide deres Straf uden Skaansel. Alligevel roser sig Barm-
 hertighed mod Dom: Gud forbarmer sig, og tilgiver os
 vor Skyld i Kraft af Jesu Forsøning. Det kan han nu
 gjøre, uden derfor at indskrænke sin Retfærdighed, eller
 nedbryde sine Loves hellige Værd. Det vil han gjøre,
 fordi han er naadig, og langmodig, og rund til at forlade.
 Kun at jeg selv i veemodsfuld Anger erkender og føler min
 Traug til hans Forbarmelse! Kun at min Siel ved denne
 sin Anger lader sig udrive fra Lysternes Herredømme, fra
 Ondskab, og Stolthed, og Avind, og Brede, som føder
 Uforsønlighed! Denne Betingelse var indbefattet med iblandt
 disse Ord, som Jesus i vor Text beraabte sig paa.
 Han lærte os at bede: Forlad os vor Skyld, som og vi
 forlade vore Skyldnere. See! Det var Jesu Religion.

Vor Prinds og Vore Prindsesser bekiende sig med os
 til denne trostefulde, velgiørende Religion, som bedst for-
 ædler vore Hierter, og bedst husvæler dem. Saa kiert det
 er for os, at den skal tiene Dem efter frie Beslutning til

ufravigelig Rettesnoer i Tænkemaade og Forhold; Saa nytteligt vide De, og indsee, at det er for Dem selv. Thi deraf reiste sig

Den fjerde Beslutning: Ikkun paa denne Grundvold skal Deres Haab om Held og Lykksalighed være befæstet. Jesus har rørt Dem ved sin opmuntrende Forsikring, at hver den, der hører hans Ord, og gjør efter dem, med det samme har grundfæstet sit Huus, sin Belsærd i Tid og Evighed, saa tryggeligen og sikkert, som naar et Huus er anlagt paa en Klippe, mod hvilken de brusende Storme forgiebes gjøre Anfald. De troe Deres Forløser. De fæste Liid til hans Forjættelser. De ville handle derefter, rette sig derefter, igiennem alle Livets Afsværlinger. Dem see De alle frimodeligen i Nøde, med Troe og Haab; Thi Deres Jesus har sagt Dem i sin Tale, at den gode Fader, der end ikke lader en Fugl, en Blomst, være udelukt fra sin Forsorg, meget mere vil sørge for sine Mennesker, som ere bedre, end disse. Tragter, sagde han, først og fornemmeligen efter Guds Rige, og efter det retskafne Væsen, som er ham behageligt. Han veed, hvad I have

behov. Han vil give det. De see Deres kommende Liv saameget desto trosteligere i Næde, fordi vor Herres Jesu Christi Fader ogsaa er deres Fader. Han elsker Dem i Christo, som udvalgte Børn; han benaader og velsigner Dem for Christi Skyld, ved Christi Fortieneste og Forbøn. Thi har Gud ikke sparet sin egen Son, men givet ham hen for os alle, hvorfor skulde han ikke vilde skænke os med ham alt det Gode, som han befinder at være os tjenligt? Men at Jesu Lære, Jesu Løfter, staae fast, som Ord og Tilfagn fra Gud, har Gud selv beseglet ved hans Opvækkelse fra de Døde. Ja!

Jesus lever. Graven brast.

Han stod op med Guddoms Valde.

Nu mit Haab staaer evig fast:

Troivl og Frygt skal det ei fælde.

Bei til Himlen har jeg fundet:

Jesus vandt — Og jeg har vundet.

Velan! gode Prinds! hulde Prindsesser! det var Deres egen Overbeviisning, Deres Forsætter, Deres Fornemmelser i Sind og Hierte, jeg forteligen tolkede. Tillader da nu, at jeg giver Dem Anledning, meere ved Samtale,

end ved egentlige Spørgsmaale, til at udvikle Deres grundige Forvisning om vor Christelige Religion. Tidens Kort-
hed forbyder Dem, at udbrede sig over det Hele med lige Udførlighed. De ville kun derfor behage, at samle de Hovedbegreber, som høre til hver Betragtning.

Ved Religions-Underviisningen med Prindsen var den Kongl. Confessionarii Hr. Dr. Bastholms Religions-Bog, og med Prindsesserne Lærebogen i den Evangelisk-Christelige Religion, lagt til Grund. Men Prindsen havde ved egen Lærtsomhed, og ved Granskning i den hellige Skrift, som stedse har været ham ved Haanden, til at udtegne sig deraf, fornemmeligen af det Nye Testamente efter eget Valg, hvad der gjorde meest Indtryk paa hans Sind, saaledes opklaret, udvidet og befæstet sine Begreber, at han kunde lede sig selv med Færdighed, Lys og Kraft, i sin Samtale med mig, uden at hænge af fremmed Kettesnor, da hans Foredrag tillige flød over af Bibelske Kiernsprog i passende Sammenhæng, blandet her og der med bibelske vel valgte Exemp-
pler. Prindsesserne sammenknyttede Deres Begreber, efter Bogens Bei-

ledelse, i en Orden, som viste, at det var egen Skionsomhed, som styrede Dem, uden at hænge af fremmede Ord eller Udtryk, og gjorde ideligen Anvendelse af de hellige Lærdomme til Befæstning for Troe og Guds frygt, da Deres gode Bekjendtskab med Jesu Lære og Levnet fra egen Læsning i Evangelisterne tillige gav Dem Leilighed, til at udbrede videre Oplysning over Deres Forklaringer, og De holdte sig heller ikke for Ophoiede over den Christelige Skif hos vor Landsbye-Ungdom, at lære smukke Psalmer udenad, og at anbringe Vers deraf efter forekommende Anledning. Det samme har Prindsen giort. Men under hans Foredrag, som var aldeles frit, mødte ham ingen passende Leilighed, til at vise det. Jeg stod kun, og hørte til i Stilhed, medens hver for sig udbredte sig efter Behag over den Lære, som blev opgivet. Jeg vendte mig fra Prinds til Prindsesse, og fra Prindsesse, snart den ene, snart den anden, til Prinds igien, og atter fra Ham til Dem, fra Dem til Ham, hvor tit, mindes jeg ikke. Men vor Samtale opfyldte i det mindste fem Dvarteer, om ikke derover. Intet Kapitel blev forbigaaet, og ingen vigtig Christendoms-Lære tilsidefat. Af den sidste Tanke, man fremførte, tog jeg stedsse Anledning, til at fremsætte nye Materie, og stundum var det en Indvending, som blev opkastet. Men Svar, bestemt og grundigt Svar, sættedes aldrig. Med største Ret sagde jeg derfor til Slutning:

Herrens Navn være lovet! Det var en god Bekien-
delse, som blev aflagt. Deres hulde Konge har hørt Dem
med Velbehag. Kronprindsen og Kronprindsessen, Deres
hengivneste Venner, hørte Dem med froe Opmærksomhed.
Deres omme Fader var inderligst rørt. Han hørte Dem
med Glæde, og takkede Gud i sit Inderste. Den hele For-
samling fryder sig tilligemed mig, og jeg priser vor Gud
ydmygeligen i Jesu Navn med Tak og Lov for denne fest-
lige Dag.

Dyrebareste Prinds Christian! Deres Besva-
relse var overtaenkt og ordnet med Forstand. Hvert Ord
var Deres eget. Det kom fra Hjertet. Deres Aand er
dannet ved selvanvendt Flid, under en lærd og troe Mand's
Veiledelse. Deres Talenter, Deres Indsigter, ville De
hellige til Kongehusets og Fædrenelandets Tjeneste. Deres
Siel kiender ingen Falskhed eller Forstillelse. Nu Deres
Løfte for Gud den Alvidende!

De forsager af gandske Hjerte Dievelen og alt hans
Væsen og alle hans Gierninger — Det er at sige: al
Dudskab og Ugudelighed, ikke indplantet i Verden af Gud,

den Hellige og Viise, men af Mørkhedens Land ved Forførelse og Sviig.

De troer af gandske Hierte paa Fader, Søn, og Hellig Land, den eneste sande Gud, Deres Skaber, Forløser, og Helliggjører, saasom Jesus Christus har lært os, og bekræftet for os ved sin Død og Opstandelse.

De forpligter sig til, at vedblive i denne Troe, og at holde den Pagt, som først blev indgaaet i Deres Daab af Andre paa Deres Begne, men nu er at indgaae af Dem Selv, og at vedtage, samt bevare med redeligst Troeskab til Deres salige Indgang i Evigheden.

Lover De dette?

Her gav Prindsen mig sin Haand, og aflagde, medens Høisamme holdt mig i Haanden, med stor Frimodighed, ledsaget af megen Rørelse i sin Siel, hosfølgende Bekiendelse, som derefter er blevet mig overleveret, skrevet og underskrevet af ham Selv, saaledes lydende:

Ja! Med Frimodighed og Glæde bekiender jeg her, for Guds Nafsyn, min Troe og Tillid

til den sande Kundskab om Gud og hans Villie, som er Os naadeligen meddeelt ved Jesum Christum, vor Lærer og Forsoner; i hvilken Kundskab jeg har været saa heldig at vorde underviist, og hvis Hoved = Sandheder jeg her i Kongens, de Kongelige Herskabers, min Faders og den ærede Forsamlings Nærværelse; i Følge min Overbeviisning; har erkiendt for at være de eneste Midler til at vorde deelagtig i den Forsoning, som Christus ved sin Lidelse og Død har forskaffet mig saavel som alle mine Medmennesker.

Den rigtige Erkiendelse af Guds Belgierninger formedelst Jesum Christum, og Følelsen af de Pligter min himmelske Fader har paalagt mig, forlade mig aldrig, og Guds Aand styrke og vejlede mig paa Dydens Bei til evig Salighed, som er min sande Bestemmelse. Ved dette oprigtige

Ønske som Gud give mig Styrke til at opfylde,
 haaber jeg, at være værdig til Menighedens For-
 bøn, nu og stedse. Uafladeligen skal denne Dag
 og de hellige Løfter jeg har aflagt, være mig i
 Minde, og stedse vilde du, o Gud! med Fader-
 omhed høre mit Hjertes Bøn. Gud! min Gud
 jeg dig paakalder, lad din Aand veilede mig;
 styrk mig at jeg ikke falder i forsætlig Synd mod
 dig; lad min Vandel blive saa, at jeg kan for
 dig bestaae; da mit Liv skal heldigt være; mig til
 Gavn og dig til Ære!

Christian Frederik.

Den inderligste Bevægelse, hvoraf Prindsen herved blev overvæltet,
 forplantede sig i samme Dieblik til heele Forsamlingen. Hierteligst Rørelse
 udstrømmede i Zaarer hos De Kongelige Herffaber. Den bevægede Faders
 vaade Ansigt vidnede om, hvad der foregik i hans Siel. Mine Dine mødte
 uvilkaarligen mangfoldige, og deriblandt ikke saa Militaire af begge Etater,
 Høie og Lave, som grad. Min egen Tølelse foraarstagede, at jeg vanskeligt

gen kunde samle mig. Omfider lagde jeg min høire Haand paa Prindsens Hoved, og bad:

Den Treenige Gud, Fader, Søn og Hellig Aand, bestyrke Dem, velsigne Dem, og give Dem Kraft og Naade fra det Høie, til at bevare Deres hellige Daabs Pagt, i uforandret Retsfindighed og Troeskab, til Trøst for Deres eget Hierte, til Gavn og Held for Deres Medmenneſker, til Frelse og Lyksalighed for Dem Selv, i den bedre Verden, hos Gud og Deres Forløser, evindeligen. Amen!

Nu gif jeg da videre, og ſagde:

Dyrebareſte Prindsesse Juliane Sophie! De gjorde Rede for Deres Chriſtelige Troe med Eſtertanke, og med kiendelig Deeltagelſe i Sandhedens uſkatteerlige Værd. Deres gode Hierte forklarede ſin Uſkyldighed og ſit redebonne Menneſkevenſkab i Deres hele Tale og Udfærd. Deres Gliid under en troeſtaf og velſindet Lærers Anførelſe er ikke blevet ubelønnet. Vi alle ledsage Dem i hierteligſt Hengivenhed med vore Ønſker og Forbønner. Nu Deres Loſte for Gud den alvidende!

Det samme, som nys var forelagt Prindsen, blev igientaget.
 Hvorpaa jeg spurgte:

Lover De dette?

Her gav Prindsessen mig sin Haand, og aflagde, medens Høi-
 samme holdt mig i Haanden, vedfølgende Bekiendelse med hellig Andagt:

Ja! Jeg troer med fuldkommen Overbeviis-
 ning, at den algode Skaber vil have Mennesket her
 i Verden ved Dyd og Gudsfrygtighed forberedt til
 et bedre Liv paa hiin Side Graven: jeg troer der-
 for, at den Religion er Menneskets høieste Gode,
 som Gud i sit Ord har ladet os underrette om, og
 som vor guddommelige Forløser Jesus Christus har
 lært os og beseglet for os ved sin forsonende Død.
 Jeg takker det algode Forsyn, der satte mig i det
 Land, hvor jeg tidligen har kunnet lære at kiende
 denne hellige Religion og at elske den.

Som for Guds allerhelligste Naahyn aflegger jeg derfor offentlig det høitidelige Løfte i Kongens, Det Kongelige Huses, og min Faders samt Menighedens Nærværelse, at jeg som Jesu Christi Dienerinde Gud og Dyden troe, skal stræbe i mit hele tilkommende Liv, at tænke og at handle overeensstemmende med min Forløfers guddommelige Lære, og hellige Exempel.

Juliane Sophie.

Dette hellige Løfte, som derefter er blevet mig overleveret, skrevet og underskrevet af Prindsessen Selv, blev anført med rørt Tilfredshed og om Deeltagelse. Jeg lagde min høire Haand paa Prindsessens Hoved, og bad for hende, ligesom nys for Prinds Christian.

Saa vendte jeg tilbage, og sagde:

Dyrebareste Prindsesse Lovise Charlotte! Deres yndige Beskedenhed har ikke svækket Deres Friemodig-

hed, og Deres Svar har udviist, at Jesu Christi Religion, som ved en redeligfindet Lærers Omhu blev Dem indplantet, er vigtig for Deres ædle Hierte, er Dem trøstefuld og oplivende. Vi alle velsigne Dem, og indslutte Dem med uforstilt Hengivenhed i vore Forbønner. Nu Deres Løfte for Gud den Alvidende!

Ogsaa her blev igientaget, hvad der nys var blevet Broder og Søster forelagt, fra Ord til andet. Derpaa spurgte jeg:

Lover De dette?

Prindsessen gav mig sin Haand, og aflagde, medens Høisamme holdt mig i Haanden, med umiskjendelig Andagts-Bøielse, den efterfølgende Bekjendelse, som derefter er blevet mig meddeelt, skrevet og underskrevet af hende Selv med egen Haand.

Ja! Jeg indseer og er overbevist om, at sand og uskramtet Gudsfrugt er det sandeste Held for Mennesket og tillige dets første og helligste Pligt: Jeg troer, at den Religion, som Jesus Christus,

Guds Søn, vor Forløser fordum har lært os, best oplyser vor Forstand, og kraftigst danner vore Hjerter til at elske det Gode. Min himmelske Fader være takket for den Raade, at jeg er underviist i denne hellige Lære, og at jeg lever blandt et Folk, hvor den bekiendes.

Jeg aflegger for den alvidende Guds Naahyn, i Kongens, det Kongelige Huses og min Faders, samt Menighedens Nærberelse, det Løbte, at jeg i mit Livs kommende Dage skal ved Guds Raade stræbe at indrette min Tænkemaade og mine Handlinger efter Guds og min Forløser, Jesu Billie og Forskrifter.

Lovise Charlotte.

Enhver ledsagede Prindsessen med Tillidsfuld Agtsomhed, og tog Deel af gandske Hjerter i hendes blide Fornemmelser, som baade rørte og opbyggede. Jeg lagde min høire Haand paa Prindsessens Hoved,

og bad paa lige Maade for hende, som nys for begge hendes Sø-
 skende.

Derefter sagde jeg:

Hvo er blevet urørt ved disse hellige og trøstefulde
 Løfters høitidelige Afæggelse? Til Gud den Allerhøieste,
 for hvis Afsyn de ere afslagne, og som vi alle paa lige
 Maade have forbundet os til, opløste vi vor Aand og vort
 Hierte i denne haabefulde Sang: Min Gud! dig svor jeg
 hellig Eed, At troe jeg dig vil dyrke.

Med det samme gif jeg hen for Alteret, og man istemmede:

T r e d i e P s a l m e

No. 537.

Min Gud! dig svor jeg hellig Eed:

At troe jeg dig vil dyrke,

Dg vandre frem til Hellighed;

D giv mig dertil Styrke!

Naar Syndens Glæder lokke mig,
 Lad mig af Nædsel bæve;
 Og altid øve redelig,
 Hvad dine Bud udkræve:
 At jeg maa dig behage.

Vel den, som dig hengiven er
 Med ærlig Fliid og Iver!
 Vel den, som har din Sandhed kær,
 Og troe til Enden bliver!
 Dit Ord er Lys og Salighed
 For Hver, som det randsager.
 Din Vej er Vej til Herlighed;
 Den ingen Tid bedrager.
 Giv, vi den troelig følge!

Derpaa begyndte jeg min sidste Tale med paafølgende Bøn saaledes:

Det har ingen Tvivl, mine Dyrebareste! at De troeligen vilde følge den Sandheds Vej til Salighed, som De nu have forklaret, at være Dem kundbar, og som ved

det store Løfte, aflagt i saa mange Vidners Nærværelse, maae blive Dem meer og meere magtpaaliggende. Formaninger skulde her være til Overflod. Deres Hierte stemmede overeens med Deres Tale. Gud forlene Dem sin Kraft og sin Velsignelse, til at udføre i Gierning, hvad de saa inderligen attraae, og saa redeligen have forbundet sig til!

Dyrebareste Prinds! Deres Herkomst, Deres Stand, Deres Post, kræver drabeligt Mod, kræver Troeskab og Iver, ferm og ubetvingelig Iver for Konge og Fædreland. Held være Dem, og Held være os, at De veed paa hvem De troer. Gud, den Almægtige er Deres Skjold og Varn: Jesus Christus, Deres Forløser og Talsmand. Han elsker de gode og troe Tienere. Hver nidkier Bestræbelse, for at befæste Landets Vel, som udadskillelig er sammenknyttet med Kongehusets Vel, ynder han, og belønner. I Deres egen Varn hersker den meest bestemte Kierlighed for det Gode, det Sande og Edle. Lad aldrig Deres klippefaste Selvstændighed blive til Bytte for frybende Sinniger, for trædsk Forførelse. Prove De Selv, og vælg Selv, og handle Selv, efter egen Indsigt, i Medhold af reen og frelst Samvittighed. Det er Frihed, som

fortiener at kaldes saa, og den er ubetalelig. Konge og Fædreland opfordrer Dem i paakommende Fare til mandigt Forsvar, til kiæk Beskyttelse. Duglvet af Danske og Norske Mænd, Landets Børn, de troe og retskafne Kongens Tienere, følger og seer Deres Land, kun Pligt: Lynet blinker. Jorden bæver—Men Jesus lever! Deres ubesmitte- de Bandel være Dem altid det ypperste Klenodie. Deres Arbeidsomhed, Deres Gavnelyst, være Dem stedse den bedste Bederqvælgelse. Troe paa Gud, og hold hans Bud. At takkes ham, er idel Salighed, og intet, uden dette. Han beskierme Dem!

Dyrebareste Prindsesser! Deres Kald er mindre vænsfeligt, og Deres Lod er blidere. Men uden Dyd og Religion kunne De slet ikke blive lykkelige. Være sig, at det høieste Gæde, hvortil Mennesket paa Jorden kan op- løstes, var Dem forbeholdet: Kan det ikke bekrædtes med roeligt Sind, med froe Samvittighed, er det en Pinebænk. Ikke heroeliger Hylleriets Virak den bange Siel, men be- døver den for en Tid. Hasteligen opvaagnet af sin Slum- mer, quæles den desto skrækkeligere. Ikke tilfredsstillter Glands og Herlighed, som er at skue paa med Pine, vor

Aands uopholdelige Attraae efter en høiere Lyksalighed:
 Soges den ikke i Dyd og Religion, da berede vi os selv
 fra Dag til Dag bittere Qualer, som ingen Dødelig kan
 afhjælpe for os. Vedbliver i det begyndte Gode! Vorer i
 Guds og vor Herres Jesu Christi naaderige Erkiendelse.
 Bevarer omhyggeligst den ædle Uskyldighed, det uforstilte,
 yndige og vennehulde Væsen, der omkringgiver Dem. Sæt-
 ter høi Priis paa gode Mennekers Biefald, paa veltæn-
 kende Borgeres Yndest. Vi elske Dem alle. Gud velsig-
 ne Dem!

Ach! hvor kunde jeg undlade, at føre Dem tilsammen
 Deres hulde Faders siældne Omhue og Kierlighed til Ge-
 mynt? Han var Dem fra første Barndom en troe og om-
 hyggelig Fader. Berøvede Deres dyrebare Moder, som var
 et Mønster paa viis Omsorg for sine Børns Opdragelse,
 have De dog ikke savnet hendes Tilsyn og Pleie. Deres
 gode Fader er blevet Dem til fuld Erstatning. Han leve-
 de ikke for sig, men for Dem allene. Han bievaaenede selv
 med ufortroden Bindskibeligbed Deres Oplærelse. Han op-
 muntrede og formanede Dem. Stedsse var hans Hierte op-
 ladet for ethvert Deres Ønske, som burde biefaldes. Og at

han i Dag har kundet overvære Deres Christelige Troes-
bekiendelse, er ham en Guds Belgierning, som han engang
i sit yderste vil ihukomme med saligst Fortrøstning.

Dyrebareste Fader! Beste Arve-Prinds! De-
res Børn have forskaffet Dem megen Glæde: den kiereste
Belønning for Omfarg og Noie. Vor Gud forlænge De-
res Liv! Vor Gud forunde Dem Helbred og Styrke! Her
paa dette Sted bevidnede fordim Deres egen Fader, vor
uforglemmelige Frederik den Femte, sin Troe paa Gud, og
paa Verdens af ham beskikkede Forlofer. Her skulde og
De have den rørende Trøst, at see Deres elskte Børn frem-
staae, med lige Redebonhed og lige Friemodighed, for at
hylde Deres Fædrene-Troe. Tak være den miskundelige
Forbarmer i Jesu Christo, at han styrkede Dem, opholdte
Dem. Maatte de nu i mange paafølgende Aar opleve den
ene Glæde efter den anden! Maatte De sildig vandre her-
fra til Fædres Hiem, hensøvede Fædres lykksalige Hiem, for
at glædes i Samfund med Dem over Guds rige Bødsel-
dighed!

Men dig, vor Himmelske Fader! anraabe vi alle,
i din Søns vor Frelsers Navn, opløvede til trøste-

stefuldt Haab om naadig Bønshørelse ved din Hellig Aand. Beskytte Du Selv disse blomstrende Grene paa vor Christelige Kongestamme, at intet Ondt maae ramme Dem, og ingen Listighed nærme sig til Dem, som kunde føre Dem i Fordærvelse. Befæst i Deres Siel Oprigtighed, Velvillighed, Menneskevenskab, forenet med levende Attraae, efter at udføre dit Raad, at lyde din Villie, hver i den Kreds, som du forordner. De vorde Medskaber i din velgiørende Haand, til at udbrede Verbdighed for dit Navn, og Kierlighed til dine Bud! Lad Dem lyse for os ved folgebærdigt Exempel til hæderfuld Efterlevelse! Lad det sees i din Misfundhed over Dem, at den, som hører dit Ord, og gjør derefter, skal være takkelig for dit Ansyn.

Slægt Kongen, din Salvede, overvættes Fornæelse af Deres Omhyggelighed for ham. Slægt Kronprindsen, din Tiener, mangefold Opmuntring ved Deres troefaste Hengivenhed. Lad Kronprindsessen, din Elskelige, indrente Bederbøggelse og Fryd af sin Redebønhed, til at gavne Dem. Men lad især Deres eiegode

Fader, Arveprindsen, finde Belønning i Deres lydige og kjerlige Bestræbelse, for at behage ham. Berede du for Dem al den Lyksalighed i Livet, som dine benaadede Børn tør love sig paa Grund af dine Forjættelser. Bereed Dem tilsidst en salig Indgang i dit herlige Rige, hvor Jesus Christus, Deres Frelser og Herre, regierer med dig og den Hellig Aand, i Magt og Ære, til Beskyttelse for Dem og Os, medens vi her skulle omvandre, til Herliggjørelse for Dem og for Os, naar vi samles engang for din Throne, at love, prise og takke dig. Vor Fader, du som er i Himlene &c.

Jeg lyfte derpaa Herrens Velsignelse, og efter dyb Forbøining, først for Kongen og de Kongl. Herskaber, derefter for Prindsen og Prindsesserne, blev jeg staaende ved Alteret, indtil Disse høie Confirmerede, som derpaa nedlagde Deres Ærefrygtsfulde Devotion for Hans Majestæt og de Kongelige Herskaber, vare ledsagede tilbage til Hans Kongl. Høiheds Arveprindsens Stool af Deres Cavalierer og Damer. Jeg forsøiede mig strax efter hen til Geistligheden, som gik ind med mig i den for os bestemte Stool under Prædikestolen; og nu blev istemmet

Den Fjerde Psalme

No. 189.

Gud har fra Ewigbed givet sin Son os til Herre,
Stort er hans Navn, og hoilobet det evig skal være!

Himmel og Jord

Hylde ham, lyde hans Ord!

Herren er han til Guds Ære.

Hvo vil da frygte? Med Kraft han beskytter sit Rige,
Lad end al Verden med Bold og med List det bekrige;

Hvad han har bygt,

Staaer paa en Klippe, skaer trygt;

Fienden med Skam maae bortvige.

Ud over Jorden og indtil dens yderste Ende

Wil han det Budskab, om Fred og om Naade udsende.

Fole skal Hver,

Jesus en Frelser os er;

Ham skal al Jorden bekiende.

Hoit over Himlens Himle han throner, den Herre!

Allt, hvad har Mande, udbrede med Lovsang hans Ære.

Ja han er stor!

Lad os ved Tanke, ved Ord,

Lad os ved Idræt ham ære!

Hermed var den høitidelige Handling sluttet, som havde været fra Klokken fire til sex og en halv, saa omtrent.

Ved Skrifte paa Arveprindsens Palais Løverbag Eftermiddag d. 28 Mai tog jeg følgende Sprog til Grund:

For Hans Kongl. Høihed med sine Børn: Joh. Evang. K. 8, V. 31-32.

For Damerne: Pauli Brev til de Rom. K. 15, 13.

For Cavallererne: Ps. 103, V. 2-4.

Om Morgenen derpaa, som var Første Pinsedag, en halv Time før Heimeffe, blev Communionen forrettet i Garnisons-Kirken.

Ved Skrifte samme Dag paa Frederiksberg-Slot om Formiddagen, havde jeg disse Lexter,

For Damerne: Pauli Brev til de Ebr. K. 10, 23.

For Hans Majestæt Kongen og Deres Kongl. Høiheder Kronprindsen og Kronprindsessen: Psalm. 62, V. 2-3.

Strax efter blev Communionen forrettet i Slottets Kirke.

Siden prædikede jeg for Kongen og de Kongl. Høiherer over Festsdagens Evangelium, og havde til Indgang Pauli Brev til de Colosenser Kap. 3, V. 15.

Her var Rum til denne Efterretning, som ellers ikke har været brugelig, at tilføie i ældre Confirmations-Acter. Men i Betragtning af, at denne Act udkommer paa en Tid, da man vil vide, at Store og Smaa, baade her og i Provindserne, meere og meere tilfidsfatte deres Altergang, fandt jeg det ikke overflødig, ved samme Leilighed at bringe Folket i Erindring om, at Rigets Allerhøieste og Høieste Personer stot ikke tillade sig nogen saadan Udvigelse fra Jesu Christi vor Frelfers hellige Anordninger.

Confirmationſ-Act

ved

Deres Høihed Prinds
Frederik Ferdinands
Confirmation

i

Frederiksberg Slotskirke

paa

Tredie Søndag efter Trinitatis
den 8de Julii 1810.

af

Bispep og Kongelig Confessionarius
Dr. Nicolai Edinger Balle,
Commandeur af Dannebrog.

K i ø b e n h a v n .

Trykt hos Directeur Johan Frederik Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT
530 SOUTH EAST ASIAN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60607

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS DEPARTMENT

Første Afdeling.

Det allernaadigst befalede Ceremoniel ved Prindsens Confirmation.

1) **S**krivelse fra Hans Excellence Hr. Overhofmarschal v. Hauch til Bisshop Walle, dateret Kongens Palai den 26de Junii 1810:

"Herhos giver jeg mig den Ære, at tilstille Deres Høiærværdighed en Gienpart af det Ceremoniel, som skal følges ved Hans Høihed Prinds Ferdinands forestaaende Confirmations-Act i Frederiksberg Slotskirke, Søndagen den 8de Julii, tilligemed den derpaa tegnede allerhøieste Resolution; ligesom jeg og lader Deres Høiærværdigheds indsendte Forslag desangaaende herhos følge, hvilket sidste jeg tjenstligst udbeder mig igien tilbagefendt, naar fornøden Brug deraf er gjort."

2) Gienpart af Hans Excellence Hr. Overhofmarschallens allerunderdanigste Forslag til bemeldte Ceremoniel:

"I Følge Deres Majestæts allerhøieste Befaling, at indkomme med Forslag til det Ceremoniel, som skulde følges ved hans Høihed Prinds Ferdinands forestaaende Confirmations-Act, indstilles herved allerunderdanigst nedensaaende, i Overensstemmelse med det, som blev tagtaget ved Deres Høiheder Prinds Christians og Prindsesserne Julians og Charlottes Confirmation i Frederiksberg Slotskirke, Søndagen den 22de May 1803."

§. 1. Sognepræsterne i Kiøbenhavn tilkiendegives (ligesom forhen ved lignende Leiligheder er skeet) paa den til Confirmationen bestemte Søndag, i Bønnen fra Prædikestolen, at anraabe Gud om sin Velsignelse til denne vigtige Handling; til hvilken Foranstaltning det Kongelige Danske Cancellie af mig tilskrives det Fornødne.

§. 2. Kiøbenhavn's Provfster og Sognepræster, det theologiske Facultet, samt de Biskopper, Amtsprovster og geistlige Mænd, benaadede med Ridder-Ordenen af Dannebrog, som paa den Tid maatte være i Byen, indkaldes i Forveien igiennem Stifts-Biskoppen, at overvære denne hellige Handling, ligesom og Hofpræsterne derom fra mig tilskrives.

§. 3. De 3de første Classer og de udenlandske Ministre, samt Chargé des Affaires og Legations-Secretairer med deres Fruer, saavelsom alle Kammerjunker og Officererne af begge Garderne, tillades Afgang i Kirken, efter i Forveien at have forsynet sig med Billetter; Saavidt mueligt, anviises enhver især den efter Rangen tilkommende Plads, og tilsiges til den Ende at møde i Kirken om Estermiddagen til det Klokkeslet, som nærmere af Deres Majestæt maatte bestemmes.

§. 4. Hof-Damerne og Hof-Cavallererne placeres i Stolene paa Kirkegulvet, og Hof-Officierne samt andre Hofbetiente paa Pulpituret ved Orgelet, og ingen indlades uden Billet.

§. 5. Kirkegulvet belægges med Guldbækkener, hvorpaa placeres en rød Fløiels Lehnestoel for Hans Høihed Prinds Ferdinand, som staaer med Ansigtet mod Deres Majestæts Stool; ligeledes hensesattes paa Kirkegulvet 4 store Sølv-Cheridoner med Girandoler, hver med 14 Borslys.

§. 6. Ved Deres Høiheder Prinds Christians og Prindsessernes Confirmation's-Act var en Stool nede i Kirken forziiret og indrettet for Hans Kongelige Høihed afdøde Arveprinds Frederich.

En saadan Stool paa Kirkegulvet vil nu være overflødig, da det formodes, at Hans Høihed Prinds Ferdinand gaaer lige fra Deres Majestæts Stool ned til Kirkegulvet, og Deres Høiheder, Prinds Christian og Prindsesserne formodes at opholde sig under Acten i Deres Majestæts egen Stool.

§. 7. De her værende Fyrstelige Personer placeres i den forreste Stool paa høire Haand paa Kirkegulvet, under Deres Majestæts Stool, som forzytres med røde Damastens Drapperier.

§. 8. Kirken bliver den Dag besat med 12 Underofficerer af den Kongelige Livgarde til Fods, som forrette Drabant-Tjeneste, og placeres i 2de Rækker i Kirken under Deres Majestæts Stool, imellem hvilke Prinds Ferdinand gaaer, for at komme til sin Stool paa Kirkegulvet; Vagten paa Frederiksberg vil paa den Dag behøve at forstærkes til Uordens Forhindring.

§. 9. Naar det behager Deres Majestæt at komme i Kirken, affynges til Gudstjenestens Begyndelse den Psalmie, som nærmere alternaadigst bestemmes, og som af Biskoppen i vedlagde allerunderdanigste Forslag er indstillet, at maatte være Psalmen No. 542 "Gud Dig vor Tak og Lov ic." Naar den følgende Psalmie begyndes, hvortil af Biskoppen er foreslaaet Verset No. 528 "O Jesu Christ de Svages ic." forsoier Hans Høihed Prinds Ferdinand sig ned i Kirken til den for Høiffsamme paa Kirkegulvet placerede Lehnestoel, hvorhen han ledsages af sin Gouverneur Kammerjunker Bardensfletch, som tager Plads bag ved Stolen, tilligemed Prindsens Lærer Hr. Sommer, og begge blive staaende under hele Handlingen bag ved Hans Høiheds Stool.

Confessionarius Biskop Valte triner herved frem for Alteret, og de samtlige Herrer Geistlige trine til samme Tid ud af deres Stool, og blive staaende under hele Handlingen, lige for Alteret under Prædikestolen.

§. 10. Naar det ovennævnte Vers er affyngt, fremfiger Confessionarius sin Bøn og holder sin første Tale; efter Talen reiser Prindsen sig, for at besvare de Spørgsmaale, som forelægges ham.

§. 11. Naar Confirmations-Acten er til Ende, issemmes efter Biskoppens Forslag Psalmen No. 537 "Min Gud Dig svoer jeg hellig Ed ic." hvorpaa Confessionarius holder fra Alteret en kort Slutnings-Tale med Bøn og Herrens Betsignelse.

§. 12. Hele Handlingen endes efter Biskoppens Forslag med Psalmen No. 532 "O Gud som alting ic.", under hvis Begyndelse Deres Hoihed Prinds Ferdinand forlader Kirkegulvet, og begiver sig op til Deres Majestæts Stool, hvorhen han ledsages, ligesom forhen, af Høisammes Gouverneur og Lærer.

"Hvorvidt dette her allerunderdanigst foreslagne Ceremoniel, ved Hans Hoihed Prinds Ferdinands forestaaende Confirmation i Frederiksberg Slotskirke, saaledes maatte finde Deres Majestæts allerhøieste Biefald, samt paa hvilken Dag og Tid Confirmations-Acten allernaadigst bestemmes; derover fordrifter jeg mig allerunderdanigst at forvente Deres Majestæts nærmere allernaadigste Resolution."

Kongens Palai den 4de Junii 1810.

H a u c h.

3) Kongelig allernaadigst Resolution:

"Vi biefalde allernaadigst dette allerunderdanigste Forslag til Cancelliet ved Hans Hoihed Prinds Ferdinands Confirmations-Act i Frederiksberg Slotskirke, som skal foregaae Søndagen den 8de Julii næstkommende; dog at herved iagttages i Henseende til §. 1, at Sognepræsten i Frederiksberg, ligesom Sognepræsterne i Kiøbenhavn, tilkiendegives det Fornødne i Henseende til Bøn fra Prædikestolen; i Henseende til §. 2, at det theologiske Facultet indbydes giennem Directionen for Universitetet, og ikke giennem Stiftets Biskop; i Henseende til §. 3, at samtlige Officerer af vor Generalstab benævnes blandt dem, som gives Adgang til Kirken; og

endes

7
endeligen i Henseende til §. 4, at den tilstedeværende Geistlighed
anvistes bestemte Plads, hvorfra samme bequemest kan træne frem
paa Kirkegulvet under Handlingen. I øvrigt biesaldes det Hele
saaledes, som allerunderdanigst indstillet, og har Du i Overeen-
stemmelse hermed et iagttage og foranstalte det Fornødne."

Kjøbenhavn den 25de Junii 1810.

F r e d e r i k R.

4) Skrivelse fra Hans Excellence Hr. Overhofmarschal v. Hauch til Biskop
Walle, dateret Kongens Palai den 28de Junii 1810.

"I Folge Hans Majestæts allerhøieste Befaling, er Tiden til Confirma-
tionens Begyndelse, Søndagen den 8de Julii, bleven forandret der-
hen, istedet for Kl. 12, at begynde om Middagen Kl. 12½ Olet;
hvorom jeg giver mig den Ære at underrette Deres Høiærværdighed."

U n d e n A f d e l i n g.

Confirmations-Acten med tilhørende Psalmer, Bonner, Taler,
og Troesbekjendelse.

1) Ved Deres Majestæters og de Kongelige Hærfkabers Ankomst blev efter
kort Præluderung fra Orgelet Psalmen No. 542 istemmet:

Gud! dig vor Tak og Lov og Prits vi yde:
Du fryder alle dem, som dig adlyde;
Thi samles dine Born her om dit Alter
Med Sang og Psalter.

Du

8
Du er en Gud, der hører hver, som beder.
Tallose ere dine Misfundheder;
Det vide dine Troende, og træde
For dig med Glæde.

Hvor salig den, der tør til dig sig nærme;
Thi vist han veed, din Haand vil ham bestierne;
Trygt er hans Haab: han i dit Forsyns Skygge
Kan sikkert bygge.

Med Nandens rige Gaver du ham mætter,
Med alt det Gode, som din Pagt forjætter;
Du er ham huld, du er hos ham tilstede
I Sorg og Glæde.

Thi frydes vi, o Herre! i det Stille;
Men ogsaa hoit vi dig forkynde ville.
Hvor er en Gud, som du, Jehova! Fader!
Vor Gud, vor Fader!

- 2) Under Orgelets Præludering stillede sig derpaa den forsamlede Gelsfelijkheid tilligemed Stiftets Biskop foran for Prædikestolen, ligesom Confessionarius for Alteret, medens Hans Høihed Prindsen gik ned i Kirken, og tog Plads paa sin Lehnestoel, ledsaget af sin Gouverneur og sin Lærer, som begge bleve staaende bag Lehnestolen.

Da istemmedes Verset No. 528:

O Jesu

2

O Jesu Christ!
De Svages, Faldnes Ven!
Dit klare Sandheds Ord vi troe forvist;
Ehi du kom fra Faderen,
Giv, at vi her
Kiende Saligheds Værd!
Viis du den Unges Stiel
Den sande Vei til Held.
Giv ham Kundskab, giv ham Ild!
Styrk hans Mod i Provens Tid,
At sin Strid han ender vel.

3) Nu bad Confessionarius lydelig følgende:

B Ø II.

Ulmægtige Gud! Paa dig allene grundfæster sig det usforrykkelige Haab, som maade bestaae dine Mennecker, saafremt de skulle fortvandre med Kraft og Mod paa deres maaisommelige Bane, igiennem Livets mangehaande Afvejslinger, fra Tiden til Ewigheden.

Anden Grundvold, at bygge sin Forhaabning paa, kiender ei heller den unge Prinds, som her i Dag træder offentlig frem, for at bevidne sin Tillid, vor Gud! paa din hulde Varetægt, og for at bekræfte sin lydige Hengivenhed under din Villie, ved hvortidelig Korpstigtelse.

Herre! Du vilde forlene ham i sine rebelige Forsætter din Bistand og Besiguelse! Du styrke selv hans Hierte i svigelses Retfærdighed! Din Viisdom ledsage, din Kraft understøtte ham. Ingen Udyd eller Last maatte besnære ham

10
ved tryllende Smiger. Mennekeselskab og Gavnelyst bære Frugt i hver hans Daad!

Herlige Fader! Det er til Pries for dit høllovebe Navn. Det er til Hæder for din elskeligste Søn, hvis hellige Lære han glæder sig ved at efterfølge; og hvis dyre Fortieneste er ham umistelig til Ro og Fred i rørt Samvittighed. Det er til Ere for din Mand, den Sandhedens Mand, som leder ham ved dit Ord til Gudsfrugt og Dyd!

Ja Herre! Din Tiener, Landets Fader, ham i troefast Faders Sted, berder for ham. Landets Moder tilønsker ham med Vennehuld Deeltagelse dine rigeste Miskundheder. Samtlige Kongehusets Born, hans Sødskende, hans Paarørende, anraabe dig om Yndest og Raade; for ham, af Hiertets hele Fylde. Det ganske Folk overgiver ham med Troeskab og Kierlighed til din Beskyttelse!

Hør og bønhr os alle i Jesu Navn, for Jesu Skyld: Vor Fader! du som er i Himlen o. s. v.

4) Derefter forelæste Confessionarius efterfølgende:

T e x t.

Eigende: Den hellige, mig forelagte Text, indbefattes i Davids Bøn, som staaer at læse i det tiende Vers af den hundrede og tre og fyrrerovende Psalme, saaledes lydende:

”Herre! lær mig at giøre din Villie; thi du er min Gud.”

Nu begynde jeg min Tale saaledes:

U d æ g.

Undægtige Tilhørere!

Den i sin Tid saa mægtige og tappre Israels Konge David vldste dog ikke, i Følge af de foreløste Tertens Død, at betrygge sin Vælde paa anden Maade, end ved Guds Beskyttelse: Herren skal være hans Gud! Men David erkjendte tillige, at Haabet om Varetøgt fra Gud maae være befæstet ved troefast og redbor Lydhighed. Derfor var det ham saameget bestovigtigere, at komme til fast Overbeviisning om, hvad han især havde at agte paa, for at kunde takkes Gud, sin Beskytter, sin Overherre; og altsaa bad han i andagtsfuld Ydmygelse med Haab og Troe: Herre! lær mig, at gjøre din Villie!

Undægtige!

Hvor trøstelig for os, her i Dag at høre Vidnesbyrd om, stadfæstet ved heitidelig Bekjendelse, at dette samme Sindelag fremdeles befæster vor christelige Kongeslægt, i hvilkenomhelst Spire den fremblomstrer! Det var til rørende Glæde for vor christeligsinde Monark, at elsket Farbroders yngste Søn, ham saa kjær, hvem han i Faders Sted ynder og værger for, just havde henvendt sin Opmærksomhed til forberorte Davids Bøn, med det Ansøge, at den ved forestaaende Confirmation i Særdeleshed maatte ham indskærpes; og vor gode Konge, som herved blev overbevist om, at hans eget, ved Naad og Daad herliggjorte Valgsprog: Gud og den retfærdige Sag! ligeledes lyder høit i denne hans Yndlings Varm, fastsatte det skeete Valg med froe Forvisning om Venhørelse fra Herren vor Gud i det Høie, Systerens Skjold og Rigernes Værn.

12
Ach! jeg føler kun alt for smerteligeligen min egen Asmagt. Men Sagens Vigtighed, for sig betragtet, vil oplive mine Tilhørere, og fremsthynde ædle Jølelser i deres Siæl. Vi legge Mærke til følgende:

H o v e d l æ r e.

"Tillid paa Gud i troefast Lydighed er tryggeste Værn for os
Mennesker baade i Liv og Død."

Tvende Betragtninger frembyde sig til særskilt Overveelse:

Den første Betragtning: Vore Bestræbelser bør alle have til Mærke i et og alt at udrette, hvad der er Gud velbehageligt.

Den anden Betragtning: Vår Tryghed under Guds Beskermelse er da saa vel befæstet, at intet Uheld og ingen Fare, enten i Liv eller Død, kan forstyrre den.

Du, vor Fader! Naaderig
Selv vor Svaghed understøtte!
Lær os saa at lyde dig,
At vor Tillid kan stifte Nytte!
Dig, du Store, Gode, Wiise,
Al vor Id og Wandel prise!
Amen!

Maatte dog nu, Andægtige!

For det første: Alle vore Bestræbelser have til Mærke i et og alt at udrette, hvad der er Gud velbehageligt!

Lad være, at man i flere Henseender kan have nok saa meget med Jøse at udsætte paa Davids Tænkemaade og Udfærd; men naar han beder: Herre! du lære mig at gjøre din Villie! da byder sand Fornuft, at tage Mønster af ham til Efterfølgelse.

Bel

Vel sandt! Daare haver der været — Saa var der endnu — som sagde i sit Herte: Der er ingen Gud a)! Men naar? og da hvorlænge? dette sagt, eller tænkt! — Medens det lykkedes for ham, i berusende Bølløst, at nedstøve al Gølle af Ærbarehed og Dyd — Medens ham ikke fattedes Gode eller Leilighed, til at frarøve de Svagere deres Bølfærd, fræufke deres Friehed, om ikke til at skille dem ved Livet selv. Men overspændt Bue brister snart. Der kommer Mødgang og Drovelfe. Da opvaagner søvndyffet Samvittighed. Den føler dybt i mangefold ængstelig Selvbebreidelse, at der er et Væfen til, over Jorden ophøiet, som giver Agt paa Jordens Menneffer, veier deres Jdrætter, giennemforsker deres lønligste Begieringer, og som tidlig eller sildig kræver dem til Regnskab, for at belønne eller straffe dem, uden Persons Anseelse: Hvorledes undflyer da nu den bærende Forbryder sin velfortiente Straf?

Man vilde svare: Jo! han giøre Ende paa sit Liv! Men see! Da bestormer han sin egen Natur. Roldeligen quæler han, men udrydder derfor ikke den higgende Bængsel, som er os alle indplantet, efter at vedblive, og stedse at være til. Hvad hjælper det ham? Verdens Beskuelse leder dog enhver, som veed at bruge Forstand, til Overbeviisning om, at Paulus havde Ret, i det han bevidnede for de Romere, at Kundskab om Gud kan og bør være vitterlig for alle Menneffer; thi hans usynlige Væfen, siger Apostelen, hans evige Magt og Guddom, erkjendes af Verdens Dannelsse, beskuet i hans Gierninger, saa at de ikke have noget at undskyldes sig med b).

Hvad! Skulde da nu den mægtige Etaber ikke selv bestyre sit eget Verk? Ikke raade for sine Menneffers Larv? Ikke beholde sit Herfskab over dem

a) Ps. 14, 1.

b) Rom. 1, 19-20.

dem usforkrænket, hvad enten de leve eller døe? Skulde han taale, at Overtrædere maatte bortførte, tilintetgøre hans retfærdige Dom efter eget Lykke?

Lad da Begæret for Tiden worde nedbrudt! Men deres Siæl, deres eget Jeg, som tænker, beslutter, fornemmer, maae desuagtet bestaae i sin fulde Kraft. Den evige, som bød os at være til, vilde jo ellers ikke have det i sin Magt, at skaffe os passende Vederlag, saalidet for Dyd, som for Udyd: Han tabte sin ypperste Rettighed; lod af at være overste Dommer; var ikke mere Verdens Regent; hørte op at være Gud!

Nei Menneffe! Dit Væsens første Begynder og Ophavsmand formaaer du i Evighed aldrig at undvige. Du omstøder ikke hans Domstoel. Han vil, og han maae sælbe Dom over dig, om ikke i dette, saa dog visseligen i det tilkommende Liv, med upartisk Retfærdighed. Maae vi alle give Rum for den hemmelige Mindelse, som ulmer og rører sig i vort Inderste! Da beder en og hver i stille Andagt hos sig selv: Herre! dit Velbehag være det første, det sidste Maal for alle mine Bestræbelser! Derester skal jeg dømmes. Derpaa beroer min rette Lyksalighed fra nu og til evig Tid.

Velan! Men da maae jo deraf følge, at hæderfuld Navnkundighed hos Slægt og Efterslægt, den meest opmuntrende Bevæggrund til at virke med Iver for almindeligt Beste, bliver mig ligegyldig! Skal jeg kun trage efter, at vinde Tækkelighed for Guds Naahyn, svinder egen Ære mig bort af Niesynet: Al ædel Selvsolelse er med det samme blevet nedværdiget!

I Sandhed intet mindre! Den oplives til desto varmere, men ogsaa derhos til desto renere Virksomhed. Hverken Hoimod eller Bindesyge skal besmitte den, medens Gud havens for Dine. Da stemmes din Ære righed fremfor alt til uskrømtet Menneffevenskab; og hvad andet, end Medmenneffers

skers Trelse, tør ædel Tølelse af sand Ære være bekiendt, at vilde efterhige?

Det er ved Bedrifter, til Floer for elsket Fædreland, for agtbar Menneſkehed; det er ved modig Anſtrengelse, for at lindre fortrykte Brøders trange Kaar; det er ved gavnerig Oplysning til varig Trøst for de raadvilde; det er ved ophielpende Id og Daad: — at rebellig Gudsbyrker baner sig Wei til uforvisnellig Hæder for Navn og Minde! Da udrettes i Gierning, hvad der er ham velbehageligt, af hvem, som Paulus siger, at Faderlighed kaldes i Himmel og paa Jord c). Anders og Menneſkers Fader elsker sine Børn: han vil, at det ſkal gaae dem vel. Det ſamme vil ogſaa Du i Din ærefiære Nidkierhed med ham for Mine. Mon han ikke, i Overeenſtemmeſe med Wiisdom og Godhed, veſigner dine velmeente Dpofreſer?

Men det gielder om, at vi kun ikke forglemme ham! Kraft fra Herren, den Almægtige, ſkal underſtøtte; Raad og Weiſedelse fra Herren, den Alviſe, maae beſtyre vore Forſætter. Gud tilſidesat, fare vi frem paa egen Haand, og løbe vilb. Hvor tidt blev ikke menneſkelig Wiisdom, da den ſtolede paa egen Fortreinlighed, omſkiſtet til Daarſkab?

Mægtig Tyrſte feirede dog ikke altid, fordi hans Magt var ſtor. Vi have ſtundom ſeet, at den adſpredtes, ligesom Avn for Weiket. De mange Wældige nedſtrykede fra deres høie Sæde, medens de Ringere fremſtillede ſig paa Templets Tinding. Med tomme Hænder maatte de Rige ſierne ſig bort, og imidlertid mættedes de Trængende af deres tilbageblevne Overflod.

Hvorfor ſkulde vi miſkiende guddommeligt Forſyns ſelvbehagelige Forvaltning i Ringenes Løb? Hvorfor blues over, at bekiende med ſierne Nidribs

flogere

Klogere Wiismand: Dersom Herren ikke bygger et Huus, da arbeide de forgiæves, som bygge derpaa; dersom Herren ikke besøger en Stad, da vaage Vægterne forgiæves d).

Ja! sagde fordom en Ahas: Jeg vil ei friste Herren! Jeg vil ikke foruleilige den Allerhøieste ved ængstelig Bon e)! Saa lyder tit endnu forfængelig Selvfierligheds stolte Trods. Mennesket skal ene ved eget Vid bestyre sin hele Skiebne: ved egen Daad enten falde eller staae! Man afdrager Sind og Hu fra Herrens Haand, for at tilsmigre sig selv al Fortieneste ved heldigt Udsald.

Men hvad følger? Vi skuffedes i vor beste Forhaabning. Vor egen Snildhed blev os til Snare, og til Fald. Da kives vi med hverandre om disse eller hiine Aarsager til dette eller hiint Tilfælde: Vi beskylde, bagtale, fatte Had, beovuse Forfølgelser, den ene mod den anden; og det almene Vel lider Afbræk, fordi egen Vre, egen Bindning, usømærkt er blevet eneste Synspunkt.

Nei! Du lær mig, Herre! i byb Ydmygelse heller at agte paa din egen velbehagelige Villie, og at tilbede dit viise Raad; paa det at jeg ikke, enten ved ugrundet Mistroe, eller af Fordom, eller af Avind, skal forsynde mig, vel mueltigt, imod Ukyldighed selv!

Dog! Hvo lærer os da ret at indsee, hvad der er Gud velbehageligt? Hvorledes komme vi da til fast og ubedragelig Rundskab om Herrens Villie? Jeg kan atter lade en Paulus svare for mig: Naar de, sagde han, der ikke have Loven, alligevel gjøre, i det de ledes af Naturen, hvad Loven byder, saa ere disse dem selv en Lov; thi de vilse, at Lovens Fordring er indskrevet i deres

d) Ps. 127, 1.

e) Es. 7, 12.

deres Hjertes: Deres Samvittighed vidner derom, og deres egne Tanker anklage eller frikendende dem hos sig selv f). Men bestoværre! Apostelen maatte tilstaae med inderligst Barmod, at desuagtet have dog Mennesker, som kendte Gud, ikke æret ham, som Gud, ei heller takket ham: De lode sig bedaae af deres selvalgte Meninger; Deres usorstandige Sind indhylledes i Morke. Med alt det, at de gave sig ud for Blise, bleve de dog til Daarer. End havde de omskiftet den uforkrænkkelige Guds Herlighed til Eighed med forkrænkligt Menneske, med Fugle, Dyr og Orme g).

O! den sandselese Bederslyggelighed! Men saaledes dreiede sig egenraadig Fornuft, sig selv overladt, efter herskende Smag og Tone, i hver Tidsalder. Den vilde kun glimre for Verden ved bramrende Selvopløstelse. Den vilde blot aagre med samtidige Medmenneskers Biesalb og Roes. Derfor var man saa rede, da sværmerisk Frihedens Aand førte det store Ord i de borgerlige Sammenkomster, til at sønderrive alle de Baand, ved hvilke Orden og Fred imellem Foresatte og Undergivne hidtil var blevet sammenknyttet. Men Vinden vendte sig. Den blæste fra modsat Hjørne: Og atter triumpherede selvstog Fornuft i høieste Jubel — hvorover? Ikke længer over Folkernes Frihedseffelse. Ivertimod! Man besynger deres Lyksalighed, ved at sammenføjes til fælleds Lydighed under vældig Overmagt — Hvad! Mon det ikke var onskeligt, at vor Menneskeforstand havde et Lys at mærke paa og at rette sig efter, som ikke blinder ved falske Straaler, ei heller forvirrer ved sit flagrende Skin? Sandheds Gud kan ikke lyve eller bedrage: Han lære os Selv!

Dette

f) Rom. 2, 14-15.

g) Rom. 1, 21-23.

Dette var skeet ved Moses, førend David udøste sin Bøn for Herren: han bad da heller ikke om Veiledelse, til at kiende, men til at gjøre Guds Willie: Gud vilde paaminde, advare ham ved sit Ord! Da naaer han sit Døffe; thi da veed han tilviffe, at han ikke tager feil h).

Hvad i Særdeleshed havde dog Christne, for hvilke Guds egen Søn, nedsendt heroven fra, klarligst aabenbarede sin Himmelske Faders Naad og Willie, enten at gruble over, eller at skrækkes for ved Tingenes Umveltning? Mindst sommer det sig for Jesu Bekiendere, ligesom Havets ustadige Bølger, at lade sig omdrive af hvert Lærdoms Weir, opreist ved Menneffers Konstgreb, istedet for at blive Sandheden troe i Kierlighed. Udtryffeligen bevidner vor Jesus: Jeg haver ikke talet af mig selv! Faderen, som sendte mig, haver foreskrevet, hvad jeg skulde sige, og hvad jeg skulde tale: Jeg veed, at denne hans Forskrift baner Wei til evigt Liv i). Mon han ikke i Gjerning bevilliste, tit og ofte bevilliste sin guddommelige Sendelse k)? Hvorlunde kan da Tvivl finde Sted om sikker Veiledelse ved Jesu Lære, til at erkiende med Visshed, hvad der for os er at udrette i et og Alt, Gud til Velbehag? Forblive mig kun altid i levende Minde, paa hvert Skribt i mit Liv, hvad Jesus, min Forgænger og Anfører, undervillste mig om!

Man overøser mig med uforsskyldte Debreibelser; man bespottes og forfølger mig: Skal jeg da giengielde Lige for Lige? Men Jesus sagde: Døffer godt over dem, som ønske ondt over eder! Han sagde: Giorer vel imod dem, som eder hade! Han sagde: Beder for dem l)! Det er dog visseligen langt ædlere, at der udgaaer Bessignelse fra din Mund, end at Himmel og Jord

skal

h) Pf. 19, 8, 12.

i) Joh. 12, 49, 50.

k) Joh. 10, 37, 38.

l) Matth. 5, 44.

skal give Gienlyd af dine Forbanbelsler. Det er til større Held: Sagtmobighed kan afvæbne den arrigste Modstander! Hvor mangefold uberegnelig Skade og Fordærv er ikke med det samme blevet forekommet?

Imidlertid! Det er dog haardt, om ikke farligt, saa gandske, uden at Anke, at skulde fordoie de frækste Fornærmelser! — Men retmæssig Anke var jo heller ikke formeent — Mon da Jesus er taus, stedsø taus, til hvert Angreb paa sin Usskyldighed? Man kalder ham en Gudsbespotter, og truer med Steenkast: han løber ikke, ei heller tier han; fremmodig træder han frem, og spørger: hvo af eder kan overbevise (mig om nogen Synd m)? Boldsom Deltent formaster sig til at slaae ham, da han svarer for sig i Forhøret hos den ypperste Præst: Haver jeg talet ilde, sagde han, da bevise du, at det var ilde og utilbørligt! Men sagde jeg, hvad sandt er: hvi slaaer du mig n)? Længt fra ham, at tage sig selv til Rette: Det volder kun idel Forvirring! Men han tolker sin Sag med skyldfri Rettsindighed: Den Ryggeløse beskæmmes, de Klogere beundre ham og give ham Ret. At følge hans Exempel, kan altsaa ikke geraade mig til Vanære.

Dog! Hvo er i Stand til at nedvinge Naturens Stemme, som raaber om Hevn? — Vi ville først oplade vort Dre, vort Herte, for Jesu Udvarelse! Han sagde: Forladet, dersom I have noget imod nogen, paa det at eders himmelske Fader ogsaa maae kunde forlade eders Synder; thi dersom I ikke tilgive, da skal eders Fader i Himlen heller ikke tilgive, hvad I selv have forbrudt o). Vi ville dernæst ihukomme hans medynksfulde Bøn paa Korsfætt for sine blodgierrige Avindsmænd, som havde styrtet ham uden Skyld og Brønde i den forsmædeligste Marterdød: Fader! sagde han, forlad dem; thi de

m) Joh. 8, 46.

n) Joh. 18, 19-23.

o) Marc. 11, 25-26.

vibe ikke, hvad de gjøre p)! Mon da den Religion, som baade ved Lære og ved Exempel, istedet for at prædike om Hevn, ivertimod anbefaler Forsonslighed, Skaanset: og det af idel Omhue, for at afværge end de værste Mennefers Fortabelse; ikke bør og kan beholde Seier over høynelysten Natur, opkændt af brændende Lidenskab, i blind Forbittrelse?

Ja saa! Men skal da Jesus ved sin Sagmodighed foranledige, at Fyrste, Folk og Land, skilles blot for uretsfærdige Fienders Overfald? Ingenlunde! Der er ikke Wink, mindre Raad, at opdage i nogen hans Formaning, til feig Underkastelse under fremmed Overmagt. Iblant hans mange lærerige Forestillinger staaer at læse hos Lucas q) om en Konge, som skal til at indlade sig i Krig med en anden Konge. Hvad raader nu Jesus! Mon at flye? Mon at bøie sig under det truende Nag? Hverken det eene eller det andet. Blot anbefales forstandig Betænkksomhed. Kongen, siger han, overregner forud, om han er i Stand til, med Ti Tusinde Mand at gaae den i Møde, der kommer imod ham med Tyve Tusinde. Lader sig dette ikke gjøre, da sender han, imedens den anden endnu er langt borte, sine Gesandtere, og handler — hvorom? Om Fred! — Der er ei Tanke i Jesu Stæl om slavisk Underkastelse. Paa værdig Maade skal Roe og Trygghed tilvelebringes. Kan det ei lykkes, da stride Fyrsten med Folket for Frihed og Frelse paa Liv og Død! — Saa skulde mine Tienere, sagde Jesus selv til Landshøvdingen r), stride for mig, dersom mit Rige var af denne Verden.

Kort! Vi maae tænke os, hvilkenformøst Stilling i vort Liv: Jesu Lære, Jesu Exempel, kan og bør vejlede os, til at udrette i et og Alt, hvad der er Gud velbehageligt.

Wor

p) Luc. 22, 34.

q) Luc. 14, 31:30.

r) Joh. 18, 36.

Vor elskte Fæder, Frederik Ferdinand, sin forevige Fader lig, i Dansk Oprigtighed, i varm Hengivenhed til Landets Fyrste og Landets Folk, havde Hierte og Mod til at foreskrive sig selv denne hellige Regel, i Overensstemmelse med Jesu Sind og Aand: Altid være alle dine Bestræbelser ordnede med Hensyn paa Gud, for at takkes ham, ved redbon Efterlevelse af hvert hans Bud i sit dyrebare Sandheds Ord! Og hvad fortroster han sig til ved denne sin Beslutning at skulde opnaae? Det samme, som vi alle under lige Betingelse tør forvente. Læsten tilliger os:

For det andet, at vor Tryghed under Guds Beskermelse skal da være saa vel befæstet, at intet Uheld, og ingen Fare, enten i Liv eller Død, kan forstyrre den.

Herre! siger David: Kun at jeg' maae giøre din Villie; Saa sandt du er min Gud! Og dette sagde den Mand, der havde giennemgaaet fra tidlig Ungdom til sildig Alderdom, saa tit og ofte, de allermistligste Widerværdigheder. Men i alt dette var dog Herren stedse for ham hans Gud: Herren vedbliver at være ham nærværende, i hans Bønner og Forestillinger, som eneste Beskytter, som tryggeste Værn. Man veed, at han døer i Fred: hans Tillid paa Gud bebrager ham ikke.

Na da! Hvi skulde en Christen forsage? Vi læse og see for Dine i Jesu Forjættelser den megen større Forvisning om, at Herren er deres Gud, som overgive sig til ham i Troe og Haab: Han er dem Skjold og Værn under alle de muelige Tildragelser, hvilke Tingenes forskiellige Gang i Verden nogensinde kan medføre.

Menneskelig Klogskab forvitrres uden Ophør i vor Tidsalder ved sieldne Begivenheder, hvis næste Følge neppe havde viist sig, førend den afbrydes

ved nye Forandring. Hvo elsker det albestyrende Forsyns egentlige og sidste Hovedmaal? Hvo beregner sin tilstundende Forfatning efter nogenlunde rimeligt Etion? Være sig Høi eller Lav, Mægtig eller Svag, Regent eller Underfaat: Dunkelhed omsvæver dem alle tilhøbe; Angest og Uroe forvirrer de Kleinmodige. Dog! Ikkun at Jesus ei vorder forglemt: Vort Mod skal ikke vanke!

Der kommer Liv, sagde han, da man formener at gjøre Gud en Tjeneste, ved at slaae eder ihjel s)! Hvad andet, hvad mere kunde Menneffer formaae? De slaae kun Legemet ihjel: Sielen kunne de ikke ihjelslaae t)! Og hvad han sagde, det bevilste han i sin Dødsstund paa Korset, at ubestribelig Forvisning havde grundfæstet i hans egen Siel. Den bødserdige Næver saaer at høre: Sandelig! Du skal i Dag være med mig i Paradiis u)! Ved sidste Ønuun udraaber han selv, ligesaa kraftfuld, som fryderiig: Faader! jeg befaler min Haand i dine Hænder v)! Hvilken festlig Seier over piltelligst Marter, over Død og Grav!

Men hvo veed? Maa skee itkun selv fortryllende Indbildning i hellige Sværmerie! Imidlertid havde han forud bevidnet, baade for Venner og Fiender, at han igien skulde opstaae fra de Døde paa den tredje Dag x). Skeer det ikke! Hans tvivlende Venner: ere de ikke, mod al egen Formodning, blevne overbeviste? Hans spottende Fiender: ere de ikke alle tilhøbe blevne beklammede?

Jo! der er et Liv efter dette; Thi Jesus, som var død, lever igjen. Jo! Med freidigt Mod gaaer rebelig Christen sin visse Død i Møde — Gaaer
 christes

s) Joh. 16, 2.

t) Matth. 10, 28.

u) Luc. 23, 43.

v) Luc. 23, 46.

x) Matth. 16, 21. Joh. 2, 19:21.

Christelig Stridsmand i Kamp, usofsærdet og flet; Thi han veed, at den levende Jesus omfavner hans bortfarende Aand, og fører ham ind, som god og troe Tiener, i sin himmelske Herlighed.

Vor Prinds kommer Jesum Christum ihu, som blev opreist fra de Døde. Saa gjør og vor Konge, og! al vor Kongeslægt. Den var og derfor stedsse udmærket, ved Standhaftighed i Fare, ved Sindighed i tilstodende Uheld. Paa Verens Bane svigter vist heller ikke vor unge Prinds sin Konge, sit Fædreland! Vel for ham, og for enhver, som over sig med hiin Apostel y), ved Afhold fra vitterlig Overtrædelse, til at bevare en uskadt Samvittighed for Gud og Mennesker!

Men det er just ved saadan Dvælse, at ogsaa vor Frygthed i Tillid paa Guds Varetægt over os, saavel i Livet, som i Døden, skal werde befæstet. Min Forstand erkliender, at saa bør være: Mit Hjerte kræver det. Unægteligen! Imidlertid føler jeg dog, at mangehaande ubehagelig Selvbevidsthed stundom foruroliger mig: Jeg ængstes! Jeg tvivler! Davids sønderknuste Aand var dog ikke blevet saa fuldkommen tilfredsstillet ved sin Bøjsærdighed allene. Mindre trøstedes han ved de Dsfringer, som Israeltiske Gudstieneste havde foreskrevet. Haab om Venaadelse hos Gud, var hos angrende Jøde, hos redeligfunder Hedning, altid omslynget af en Slags Bankelmobighed. Hovedsmanden Cornelius i Cæsarea, den fromme Mand, som ikke lod af at bede, som udeste tillige de mange Almisser, kunde dog heller ikke spinge sig op til fuld Fortrøstning, indtil Jesus var blevet ham kundgiort. Verlig Paulus bekiender: Jeg føler vel Lust og Attraae i mit indvortes Menneske — min Forstand og min Samvittighed — til at rette mig efter Guds Lov; men jeg bliver

bliver dog en anden Lov vaer i mine Lemmer, som modskriver Sindets Lov, og gjør mig til Syndens Fange. Jeg elendige Menneſke! Hvo vil frie mig fra dette dødeligen ængſtende Væſen? Jo! ſagde han: Gud være Tak! Det ſkeer ved Jeſum Chriſtum vor Herre z)! Og nu da! Hvorledes dette? Vi vilde adſpørge Jeſum ſelv!

Han bevidner, at Menneſkens Søn er kommen, for at hengive ſit Liv til Igienløsnings Betaling for de mange æ). Mit Blod, ſagde han, udgydes for eder til Syndernes Forladelſe ö). End forſikrede han: Gud elſkede Verden ſaa, at han gav ſin eenbaarne Søn, paa det at hver den, ſom troer paa ham, ikke ſkal fortabes, men have det evige Liv aa). — I Sandhed for om Samvittighed, inderligſt rørt af Væmød, af Skamfuldhed over Feil, ſom kunde forebygges: den eneſte tilbageblivende, men ogſaa den meeſt vederqvægende Huſvalelſe! Hvo vilde forkaſte den?

Straf for Synd æſker ſund Fornuft, i Medhold af nagende Selvbevidſtheds bittere Vebreidſer. Ikke beſtomindre tvinger os vor egen Natur, til at ſukke, til at hige efter Befrielse. Var den dog muelig? Jeſus ſagde: Min Søn! Min Datter! Du være friemodig: dine Synder ere dig forladte bb)! O! Hvorledes kan Gud den hellige, Gud den reſfærdige, tilgive mig? Jeſus gav tilkiende: Derfor lider og døer hans egen Søn, hans eneſte, til Befegling paa, at din Friſe er ham kjær, fremfor alt, hvad han ellers havde at ſeydes ved cc). Men, hvilket Rigdoms Dyb af Fader-Medynk og Kiærlighed!

Det

z) Rom. 7, 22-25.

æ) Matth, 20, 28.

ö) Matth, 26, 28.

aa) Joh. 3, 16.

bb) Matth. 9, 2. Luc. 7, 47.

cc) Joh. 3, 14-17.

Det var ei høvnefyg Brede paa Guds Side, som skulde affsløses. Det var dig selv, o Synder! der skulde forliges med ham — komme til Wisshed om hans Forbarmelse — fatte Mod, til at staae frem for hans Afsyn, i Bøn, og Haab, og Troe — med saadant Forsæt om Bedring, som hans afseende Die giennemforsker, og befinder at være uskømtet. Trælsdoms Frygt, som altid leder til Fiendskab og Avind, skulde forjages af Sind og Hu. Barmhertig Hengivenhed i taknemligt Tillid skulde regiere dine Tanker, besidde dine Fornemmelser! — Hvor rørt Hjerte slaaer saa varmt, taler saa lydeligt, forstummer al videre Klygt og Skruppel. Gud være lovet! Der hviler ingen Fordømmelses-Dom paa dem, som forblive i Samsund med Jesu Christo, og som lade sig styre i deres Wandel af det aandelige Sidelov, hvilket ved Jesu Lære er blevet opvaft hos dem dd).

"Dyrebareste Prinds! Det var Deres egen Overbevisning, hvilken jeg tolkede. Deres eget Haab gav Gienlyd i mit Foredrag. Vor indbyrdes Samtale var altid henvendt til dette Maal, efter disse Forestillinger. Her skal nu det afleggende Vidnesbyrd for Kongehuset selv, i høitidelig Folkeforsamling, stadfæste Deres oprigtige Kierlighed til Evangelisk Christendom. Froe Selobevidsthed kiender ingen Frygt. Deres Friemodighed vil ikke forsæde Dem. Kongens Glæde, og Folkets Tak, skal være Deres Løn!"

Herved nærmede jeg mig til Prindsen, som imidlertid havde reist sig op, og sagde fremdeles:

"Saa vilde De da nu, dyrebareste Prinds! til Være for Religion og Dyd, lade høre, at Deres hellige Pligters Opsydselse ligger Dem nær om Hjertet."

4) 3

4) I Forbindelse med den hele Religionsbog for Ungdommen af Hr. Dr. og Confessionarius B a s t h o l m , var i Særdeleshed det siette Kapitel af Lærebogen i den evangelisk-christelige Religion blevet igiennemgaaet, foruden det gamle og nye Testamentes Historie efter B i r c h — saavelsom de fire Evangelister efter B a s t h o l m s Oversættelse, under særskildt Veiledelse og Anførsel af Prindsens Lærer Hr. S o m m e r — ei at melde om en Deel Psalmer i den evangelisk-christelige Psalmebog. Samtalen begyndte med det Spørgsmaal: Hvad ere vi Mennesker Gud skyldige? Bsvarelsen herpaa ledte til sammenhængende Undersøgelse over alle Christendommens væsentlige Lærdomme, som angaae Troe, Pligt og Haab, saavelsom de tvende Sacramenter, med tilhørende Beviser af den hellige Skrift, ophjæsende Exempler af den Bibelske Historie, og behørig Anvendelse til Advarsel og Forbedring, hvorunder nogle Psalmer tillige fandt Sted, ligesom heller ikke enkelte Indvendinger sparedes baade nu og da, saa at omtrent en heel Time derved gik til Ende. Ikke et eneste Svar er Prindsen blevet Indsig, ei heller indløb for ham den mindste Feil. Ivertimod forklarede han sig fra først til sidst, saa bestemt, saa fermt og lveligt, med uafbrudt Stemmeudgyld, efter egen kiendelig Indsigt og Overbeviisning, at samtlige Tilhørere ei allene tilfredsstilledes, men villigen ofrede ham deres taknemlige Beundring og Hengivenhed. Vidnesbyrd derom fra min Side kan ikke have tilhørlig Vægt. Men den almindelig Stemme bevidner af egen Drift høit og lydeligen, hvad foransførte Beretning, uden al Overdrivelse, tilkiendegiver. Nok! Der var den skarpe Kritiker tilstede, selv meget øvet i saadan Forhandling, som tilstod, ikke for mig, men for andre: Det var en fuldstændig Confirmation!

5) Der

5) Derpaa sluttede jeg Samtalen med disse Ord:

”Beste Prinds! Jeg takker Herren vor Gud, ydmyggeligen i Jesu Navn, for denne glade Time. Deres Tillid paa ham er ved det aflagte Vidnesbyrd blevet forherliget: Han styrkede Dem ved sin Naade. Ham være Lov og Pris!

Gandske vist fryder sig Deres hulde Konge, hvis Omhu og Kierlighed var Dem sikker Tilflugt i savnet Faders Sted. Paa Moders Begne, bortrykket i spæde Barndom, deelte med ham Deres omhyggelige Dronning sin troefaste Pleie, og deeler nu hans Glæde med hierteligt Velbehag. Broders Tilfredshed, Søstres milde Blik, Flere Paarørendes froe Opmærksomhed, den hele Forsamlings stille Andagt, lod Dem see og føle, at Herren Deres Gud var med Dem.

Deres aarvaagne og rettskafne Ledfager, som med saa mangefold Omhyggelighed, og saa megen Klogskab, dagligen bestyrede Deres Virksomhed, ordnede Deres Bestræbelser, velsigner Dem af gandske Hiertets Fylde.

Deres nidkiære Lærer, som ved troe Underviisning fra Ungdom af befastede den stærke Grundvold, paa hvilken Deres Haab nu er blevet opreist, hylder Deres vel anvendte Flid med skionsom Tak.

Lyksalige Prinds! Deres Siæl ophøier sig over al Forstillelse: Nu Deres hellige Løfte for Gud den Alvidende!

De forsager Diævelen, og alt hans Væsen, og alle hans Gierninger — Det er at sige: Al Ondskab, som udspirer fra Mørkhedens Aand!

De troer paa Gud, den ene sande, Fader, Søn, og Hellig Aand — Deres Skaber, Forløser, Helliggjører, saasom Jesus Kristus har lært os, og bekræftet for os ved sin Død og Opstandelse!

De forpligter sig, til at bevare Daabens hellige Pagt — med
redeligst Troeskab, indtil sidste salige Endeligt!

Lover De dette?

og

Giver mig derpaa Deres Haand!

6) Prindsen gav mig sin Haand, svarede Ja! og afslagde derpaa følgende

Troesbekjendelse!

”Jeg indseer og troer, at Religion er uomgængeligen nødvendig til
hele Staters, som til hvert enkelt Menneskes Lykke; Jeg indseer
og troer, at den Religion, som Jesus Christus nedbragte til Jor-
den fra sin himmelske Fader, er den, der bedst er egnet til hiint store
Niemeds Opnaaelse; Thi dens Formaal er Kierlighed til Gud og til
vore Medmennesker; Den knytter Borger-Samfundet med de fasteste
Baannd; Den giver de kraftigste Opmuntringer til Opsyldelsen af
selv de tungeste Pligter; Den advarer os i Modgang og Glæde mod
Stolthed og Overmod; Den trøster og styrker os i Modgang og
Rummer med Fred fra Himlen!

Her blev Prindsen saa inderlig rørt, at en Taarestrøm bedækkede hans
Ansigt, og det kostede ham saare megen Møle, at fuldende sin Bekjendelse
med lydelig Stemme. Hukkende i Graad sagde han fremdeles:

”Gud skienke mig sin Vland og Raade, til at følge de Forskrif-
ter, der indeholdes i denne vor guddommelige Forlovers Lære! Dette
er mit Hjertes oprigtige Ønske, som jeg herved bevidner, i Nærvæ-
relse af den mod mig saa smt og Faderlig sindede Konge, hans dyre-
bare

Bare Gemalinde Dronningen, og det øvrige Kongelige Huus, saavel som af en anseelig og hæderlig Forsamling; Og jeg tør være forvissnet om, at de Tilstedeværendes Bønner forene sig med Mine, om Kraft fra det Høie for mig, til at vandre den Vej, som Forloferen har betegnet for os alle."

Prindsens rørende Børogelse meddeelte sig i samme Nidlik til alle Hjerter, og vædede ethvert Nie i den hele Forsamling. Der var ingen, som jo af gandske Stiel tog Deel med ham i hans varme Andagt. Man sukede med ham til Gud i fuld Fortrøstning, elskede ham ret inderligen, fordoblede sin Tro for ham, og velsignede ham.

7) Nu lagde jeg min hølre Haand paa Prindsens Hoved, og bad:

"Den allerhøieste Gud, Fader, Søn og Hellig Aand, bestyrk Dem, velsigne Dem, give Dem Kraft og Naade, til at vare paa Deres festsige Løfte i usforandret Ketsindighed; saa at Deres eget Hjerter maae finde Trøst, Deres Medmennesker høste Frugt deraf, og Deres evige Lyksalighed i den bedre Verden, hos Gud og Deres Forlofer, være Dem tryggeligen tilforvissnet. Amen!"

8) Prindsen tog Plads igjen paa sin Lehnstool; og fra Orgelet blev istemmet Psalmen No. 537.

Min Gud! dig svor jeg Hellig Eed:

At troe jeg dig vil dyrke,

Og vandre frem til Hellighed;

O, giv mig dertil Styrke!

Naar Syndens Glæder lokke mig,

Lad mig af Rædsel bave;

30
Og altid øve rebelig
Hvad dine Bud udkræver:
At jeg maae dig behage.

Vel den, som dig hengiven er
Med ærlig Flid og Iver!
Vel den, som har din Sandhed kier,
Og troe til Enden bliver!
Dit Ord er Lyk og Salighed
For hver, som det randsager.
Din Bei er Bei til Herlighed;
Den ingen Tid bedrager.
Giv, vi den troelig følge!

Under den hele Psalme var Prindsen hjerteligst bevæget, saa at hans
Læarer blandede sig med hans andagtsfulde Sang uden Ophør. Mange ud-
viiste deres inderlige Deeltagelse.

9) Efter Sangen, da jeg imidlertid var gaaet hen for Alteret igien, reiste
Prindsen sig paa nye; og jeg holdt da følgende:

Slutnings-Tale.

Dyrebareste Prinds! Det var i de mange, Dem inderligst hengivne
Ridders Overværelse, at Deres Bøfte, om uforrykkelig Tillid paa Gud i troe-
fast Kydighed, blev aflagt og bekræftet. Men alle disse træde frem engang,
paa tilstundende Regnskabsdag, for vor fælleds Overherre og Dommer. O!
at alle de maatte udbryde i Fryberaab med Tak og Lov! Deres Yndling be-
sandtes,

sandtes, at have været god og troe: Han bestaaer; Hans Løn skal være store igiennem alle Ewigheder!

Syv Aar tilbage saae jeg for Dine paa dette Sted Deres Fader, Arveprindsen, vor uforglemmelige Frederik, saa rørt af Glæde, saa henrykt og bevæget, at den ene Taarestrøm efter den anden oversvømmede hans blide Afsyn, til Vidnesbyrd om, hvilke Følelser hans sømme Faderhjerte opfyldtes af. Da belønnes han for udviist Troefasthed efter sit kæreste Dnske.

Hans ældste Søn, Prinds Christian Frederik, ham saa dyrebær; begge hans Døttre, Prindsesserne, Juliane Sophie, og Lovise Charlotte, ham saa elskelige: De udmærkede sig til høifortient Roes, ved Deres færdige, friemodige, vel overlagte Troes Bekjendelse. Det var den samme Troe, de bekjendte sig til, det samme Haab, som udgjorde for ham selv det høieste Gode i Tid og Ewighed.

Prinds! Disse Deres Sødsfende have i Dag med lige Hjertelighed taget Deel i affholdt Broders værdige Opsørsel ved samme hellige Høitidelighed. O! Hvilken Dag i Deres Liv bør være Dem mere kostbar? Hvilket Minde kan vorde dybere indprentet i Deres Barm?

Dog! Mon ikke Faders Aand i Himlen selv beskuer med Fryd sit yngste Barns hæderfulde Fremskridt paa Sandhedens og Dydens Vej? Jeg seer ham paa nye ved Siæls Oploskelse i levende Forestilling: Ham, den Milde, den Gode, den Redeligssindede! Hvor kunde jeg glemme hans Velgiørenhed? Hvor kunde jeg nogensinde tabe hans Billede af Dieshnet? — Gammel Tjeneres Hang til at lovprise velfortient Herre, lader sig undskynde.

Men hvorum Alting er: Sandt og vist maae det være, at vore Venner i Guds Rige baade nu og da blive vidende om, hvorledes det gaaer deres
 efter.

efterladte. Mon ikke Gud kan foranstalte det paa meer end een Maade, til Befæstning for dem, og til Forøgelse i deres salige Fryd? Hvor øde den Himmel — hvor tom og fremmed den Himmel — i hvilken vore Elskede skulde for evig være bortførnede fra vor Admindelse!

Ja! Det er ham vitterligt, den Salige Frederik, hvad Kongen udretter til Bedste for hans Afkom. Altsaa fylbes hans Aand vist i Dag af de gladedste Betsignelses Ansker, over sit faderløse Barns anden Fader; og med lige Varme ihukommer han for Guds Aahyn den Moderlige Dronnings ædle Forsorg. Mon han ikke frydes ved levende Beskuelse af den megen Ridtierhed for elsket Søn, som flammer i hævet Bryst, hos Paarørende, Venner, Kærligsomme Tjenere?

Dyrebareste Prinds! For Dem i hver Tanke, i hvert Ord, en nye Opfordring til stadig Virksomhed i Kald og Pligt! Nye Oplivelse til Jæger for uskromtet Dyd; til Agtelse for sand Religion; til Gavnelyst, og Mennekesvennskab, og mandig Opoffrelse for Kongens Hæder, for Landets Floer! Deres Selvstændighed blive dog aldrig til Bytte for krybende Smiger! Deres Godmødighed bør aldrig gives til Pris for trødsse Forsørelse! Lad Betslyst ei besuare, eller fængsle Deres Livelighed! Sandfælighedens Træl er Udbyds Slave, steds afhængig, enten af fremmede Luner, eller af nedrig List og Rænke: Deres Frihed og Ære, Deres Sundhed og Liv, maae være Dem kære!

Frem for alt svæve Dem idelig i Hu og Sind, hvad Deres eget Valg i Dag bestemte til Rettesnoer for al Deres Wandel: Lær mig, Herre! at gjøre din Villie; thi du er min Gud! Da seker Haab og Mod, i Medgang og i Modgang, i Fred og i Felde, i Liv og i Død, over Ræd-
sel,

sel, og Nag, og Uro, og Lovl, til Frelse, til Fryd, som paa Jorden, saa i Himlen evindeligt.

Gud velsigne Dem!

10) Derpaa bad jeg følgende:

B Ø N.

Men Dig, vor himmelske Fader! anraabe vi alle i din Søn, vor Frelser's Navn, oplivede til trostefuldt Haab om naaderig Bønshørelse ved din Hellig Aand! Beskytte Du selv denne blomstrende Green paa vor christelige Kongestamme, at intet Vanheld skal nedbryde, ingen Ondskab fordærve den! Lad Redebønhed, til at udføre dit Raad, efter dit viise Bud, meer og meer vorde befæstet i hans Jnderste! Gjør ham til Redskab i din egen bestyrende Haand for din Eres Udbredelse, og dine Menneskers Vel, saavidt det staaer til ham, i sin Kreds at kunde virke dertil; Lad det sees i din Misfundhed over ham, at du ynder hans Attraae, og finder ham takkelig for dit Ansyn, ved sine velmeente Bestræbelser!

O Gud! giv Naade til, at vor reiskafne Konge maae indhøste mangefold Trost og Glæde af sin troefaste Omhyggelighed! Vor Gud hengivne Dronning indsamle fra Dag til Dag nye Vederqvælgelse af dine faderlige Forjættelser! Vore samtlige Prinds'er og Prindsesser være dig anbefalede til tryk Beskiermelse! Vort heele Kongehuus være omsluttet af dit almagtige Forsyns faste Vognborg indtil Dagens Ende!

Herre! Vore Tider ere saa vanskelige: Du veed det selv. Mange Besværigheder trykke baade Store og Smaa paa meer end een Naade. Gode Fader! Du vilde styrke vor utrættelige Konge, og forlene ham din seirerrige Bistand, til at fremskynde Frelse og Fred for Land og Folk, paa Havet, som paa Landjorden! Vort Mod, og vort Haab, vilde Du selv befæste! Du vilde høre vore

nyttige Foranstaltninger til Vindstibeligheids Befordring; Du sammenknyttede alle Hierte i broderlig Forening til fælleds Anstrengelse for fælleds Sag!

Snart adspredede sig de mørke Skyer, som fordunkle vore Udsigter! Snart vendte Samdrægtighed tilbage imellem alle Folkene, paa det at Sværdet maade hvile, og Vdeleggelse høre op, at forstyrre din Jord! Men i Særdeleshed værge du, vor Gud! for dit Ord, din Religion, din Dykkelse, at ikke sidste Tilflugt i vore Lidelser skal worde os fratøvet! Omfider vil det vise sig, naar dit store Maal er blevet opnaaet, at det var din Haand, som styrede for os alle, og at du i Sandhed gjør Alting vel.

For din Throne i Herlighedens Rige, hos Jesum Christum, vor Fortøser og Talsmand, skulle vi frembære Tak og Lov, med froe Siæl, i dyb Tilbedelse. Vor Fader, du som er i Himlen, o. s. v.

Derpaa lyfte jeg over hele Forsamlingen Herrens:

B e l s i g n e l s e

Herren velsigne dig, og bevare dig!

Herren lade lyse sit Ansigt over dig, og være dig naadig!

Herren løfte sit Afsyn paa dig, og give dig sin Fred!

Amen!

I Jesu velsignede Navn, Amen!

11) Saa begyndte Orgelet at prælude. Prindsen gif frem under Forbøtning mod Kongens Støel, og begav sig derop, ledsaget af sin Gouverneur, og af sin Lærer.

Det var et Syn, som ei kan beskrives, med hvilken hierterørende Glæde han blev imodtaget, omfavnet, og lykønsket, af begge Deres Majestæter, saavel som af samtlige Høiføngelige Herskaber,

Nu

Nu gik den forsamlede Geistlighed under dyb Forbøining mod den Kongelige Stool, tilbage til sit anviste Sæde under Prædikestolen, og Confessionarius forfølede sig ligemaade under dyb Forbøining mod Kongestolen fra Alteret til sit Sæde ved Siden deraf.

Da istemmedes fra Orgelet Psalmen No. 532 til

B e s l u t n i n g.

O Gud! som Alting har frembragt,
 Med Adams Børn du gjorde Pagt:
 Ved Daaben du os Christne bød,
 At blive troe i Liv og Død.
 Da faae vi her din blide Fred,
 Og hisset evig Salighed.

Og Jord og Himmel skal forgaae;
 Men hvad Gud siger, det skal staae.
 O! gid det da var al vor Agt,
 At holde fast ved Daabens Pagt.
 Saa Riidets Lyst og Verden ei,
 Os lokke af fra Dydens Vei!

Dertil hielp os, o Jesu Christ!
 Hielp os mod Syndens Magt og List!
 Raak os i Stridens Nød din Haand,
 Og send os din den gode Aand!

Da holde vi saa vel vor Pagt,
 Og faae, hvad Gud har os til sagt.

Efter en kort Pause, for at give Rum til stille Bøn, fortsatte Orgelet sin Præluderung, indtil Deres Majestæter med samtlige Høifongelige Herstæder vare indkomne i Deres Gemakker, og Forsamlingen havde fiernet sig bort.

Tredie Afdeling.

De Kongelige Forskrifter angaaende Skriftemaal og Communion.

1) Efter allerhøieste mundtlig given Tilladelse, skriftedes Prinds Frederik Ferdinand for sig allene paa sit Palai Onsdag Aften Klokken sex den 11te Julii, fordi Sagens Natur krævede, da han første Gang skulde berede sig til Herrens Nadvere, at særskilt Forhandling i sig Henseende fandt Sted.

Jeg lagde Apostelens Pauli Ord i hans anden Skrivelse til Timotheum, det fjerde Kapitels 7de og 8de Vers, til Grund for min Skriftestale:

”Den ædle Kamp haver jeg udkiæmpet: Løbet haver jeg fuldendt; Troeskab bevarede jeg. Nu ligger Vrekranstsen for mig, som er de Rettskafne bestemt, hvilken paa hiin Dag, Herren den retfærdige Dommer, skal overantvorde mig.”

2) Tilgemaade skriftedes Prindsens Gouverneur Kammerherre von Bardenfleth, efter allerhøieste mundtlige Tilladelse, den samme Aften, paa bemeldte Palai, Klokken halv sex, for sig allene, da hans særskilte høistvigtige Post ligeledes ved denne Leilighed syntes at udkræve nogen særdeles Forhandling.

Apostel-

Apostelens Pauli Erindring i sin Skrivelse til de Colossenser, i tredje Kapitels 17de Vers, blev lagt til Grund ved min Skriftestale:

”Hvadsohmhelst I foretage, enten i Ord eller i Gjerning, det skee alt tilfammen i den Herres Jesu Navn, saa at I takke Gud og Faderen formedelst ham.”

3) Brev fra Deres Excellence Hr. Overhofmarschal v. Hauch til Biskop Valle, dateret Frederiksberg den 11te Julii 1810.

”Da der, foruden de 4 Høikongelige Herksabrr, ere 8 Damer og Cavallerer, som i Morgen skulle skriftes tilligemed Herksabet, og der desuden ere 12 til 14 Personer af Kammerfolkene og øvrige Bettente ved Hofset, som communicere i Morgen tilligemed de Kongelige Herksaber; Saa undlader jeg ikke, derom at underrette Deres Høiærværdighed, for at Hofkantor Laan det videre fornødne besangaaende behagelig maatte blive tilkiendegivet.”

Efter allernaadigst mundtelig Befaling, holdtes Skriftemaal den 12te Julii om Formiddagen Klokken 9 $\frac{1}{2}$, ikke særskilt paa Gemakkerne, men offentlig i Slotkirken, under eet, for samtlige allerhøieste og høieste, saavelsom øvrige Communicanter.

I kort Afstand fra Knæfalbet ved Alteret stode 4 Floiels Stole, paa hvilke Deres Majestæter, Kongen og Dronningen, samt Hendes Kongelige Høiighed Kronprindsessen, og efter Skriftemaalet, da Communionen skulde begynde, Hans Høiighed Prinds Ferdinand, nedløde sig.

Herpaa fulgte to Rader Stole for de øvrige Communicanter i saadan Afstand, at jeg kunde gaae ind der imellem, og meddele Absolution til hver for sig under Haands Paaleggelse.

Min Skriftestale holdt jeg, staaende for Alteret, og lagde berøbet til Grund, hvad Apostelen Peder svarede, da Jesus spurgte sine Disciple, hos Evangelisten Johannes i siette Kapitlets 68de Vers: Wille da I ogsaa gaae bort?

"Herre! Til hvem skulle vi gaae hen? Du haver det evige Livs Ord."

Da den var endt, gik jeg først til Kongen, saa til Dronningen, dernæst til Kronprindsessen, siden til alle øvrige Communicanterne, og bebudede ved Haandspaaleggelse, hver for sig, efter Jesu Befaling, paa Grund af hans Fortieneste, i Bodserdighed med Troe tilegnet:

"Alle Deres Synders naadige Forlabelse i Navnet Faderens, og Sønnens, og den Hellig Aands."

Med min Tilbagekomst til Alteret, sagde jeg:

Sukker da nu og beider, enhver for sig, i stille Andagt:

Min Troe jeg dig tilsiger nu:

Annam mit Løfte, Herre!

Til dig henvender jeg min Hu:

Din egen vil jeg være.

O Jesu! mig du selv bereed,

At værdig jeg fremtræder!

Da priser jeg din Kierlighed,

Og føler Himmelglæder.

Amen!

Fred være med Dem!

4) Fra Orgelet blev derpaa istemmet Psalmen No. 257: "Til dig jeg raaber, Jesu Christ! Jeg beider dig om Styrke" o. s. v. Hvorefter Verset

No.

No. 393: "O Gud! du seer mig og du veed, Alt, hvad mit Hjerte be-
der" o. s. v. paafulgte.

Jeg forelæste derpaa Ritualets Indbydelse til Nadveren, og messede Sa-
der Vor, tilligemed Indstiftelsens Ord.

Da knælede Kongen, Dronningen, Kronprindsessen, Prinds Ferdi-
nand, tilligemed Damer og Cavallerer, saamange der kunde faae Plads, paa
Alterfoden, og modtog det hellige Sacramente med kiendeligst Andagt, til saare
megen Opbyggelse. Saaledes afløste i alt tre Sæt, det ene det andet, uden
Forstiel paa Stand eller Rang, og enhver forsølede sig bort igien fra Alteret,
efter anført Velsignelses Dasse, til sin forrige Plads. Under Communionen
blev fra Orgelet affjunget Psalmen No. 395: "Min Siel i Andagt nærmer
sig. O! Jesu Frelser! nu til dig." o. s. v.

Efter Communionen istemmedes fra Orgelet Psalmen No. 398: "Jesu
Christ! du gav mig Livet; Dødens Magt du overvandt;" o. s. v. Jeg
messede Collecten, som er anordnet efter Altergang, og lyste derpaa Herrens
Velsignelse. Saa fulgte Beslutnings-Psalmen No. 399: "O! Jesu Christ!
jeg takker dig, At du har vederqvæget mig" o. s. v.

For at give Rum til stille Bøn, gjorde Orgelet en kort Pause, og fort-
satte derpaa sin Præludering, medens Hans Majestæt Kongen ledsagede Hen-
des Majestæt Dronningen, og Hendes Kongelige Høihed Kronprindsessen gif
i Forening med Hans Høihed Prinds Ferdinand, fra Kirken til de Konge-
lige Gemakker.

5) Som sædvanligt havde Deres Høiheder Prinds Christian Frederik,
Prindsesse Juliane og Prindsesse Charlotte communiceret paa Skier-
torsdag,

torsdag, dette Aar den 19de April, i Palaetet paa Amalienborg. Ved min Skriftestale lagde jeg Apostelens Pauli Formaning til Grund, som staaer at læse i hans Skrivelse til Ebræerne, i det 10de Kapitels 35te og 36te Vers:

”Kaster ikke eders Friemodighed bort, som haver en stor Belønning i Følge med sig. Men I have Taalmodighed behov, at I maae kunne udrette Guds Villo, og saaledes erlange, hvad han haver forjættet.”

Ved derpaa følgende Communion gif alt for sig, ligesom i Kirken.

Læseren erkender vor allerdyrebareste Konges og Dronnings, samt alle de Kongelige Herskabers uforanderlige Kedebonhed, til at vare paa Religionens hellige Døvelser, efter Jesu Forskrift, og glæder sig derover i varmeste Hengivenhed, med Tak og Lov til Gud. Vor Troeskab, og vor Nidkærhed for saadant et Kongehuus, saa lysende ved eget Exempel for oprigtige Gudsdyrkere, bør og kan aldrig vorde formindsket. Vi leve og døe for Konge og Fædreland!

”Frygter Gud, og Kongen ærer,
Som Guds rene Bud os lærer.”

Det skee til Verdens Ende!

